การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
www.tat.or.th

เข้าใจเที่ยว เข้าใจธรรมชาติ
อุทยานแห่งชาติภูกระดึง
ISBN 974-679019-6
9 789746 790192
25.00

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

อุทยานแห่งชาติ ภูกระดึง

ตำนานแห่งภูผาและผืนป่าบนแผ่นดินที่ราบสูง

เข้าใจเที่ยว
เข้าใจธรรมชาติ

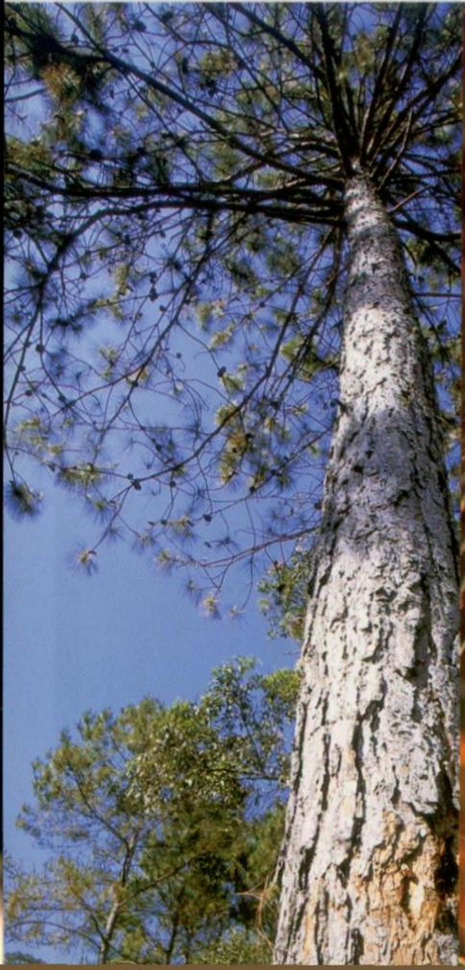

เข้าใจเที่ยว เข้าใจธรรมชาติ

อุทยานแห่งชาติ ภูกระดึง

ตำนานแห่งภูผาและผืนป่าบนแผ่นดินที่ราบสูง

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๔๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐ เล่ม

**คณะกรรมการอำนวยการจัดพิมพ์หนังสือ
ตามแผนงานเงินกู้เพื่อการท่องเที่ยวและส่งเสริม
การสร้างงาน ภายใต้โครงการลงทุนเพื่อสังคม
(Social Investment Project : SIP)**
นายภราเดช พยัฆวิเชียร
ผู้ว่าการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
นางจุฑามาศ ศิริวรรณ
รองผู้ว่าการฝ่ายการตลาด
นายพัชร์พงศ์ อภิชาตะพงศ์
รองผู้ว่าการฝ่ายวางแผนและพัฒนา
นายสันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์
รองผู้ว่าการฝ่ายบริหาร
นายสุรพล เศวตเศรนี
ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด
นางจุฑาพร เริงรณอาษา
ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการตลาด
นางสาวเพ็ญสุดา ไพรอร่าม
ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและงบประมาณ
นายพงศธร เกษสำลี
ผู้อำนวยการกองผลิตอุปกรณ์โฆษณา
นายเศรษฐพล จินดานนท์
ผู้อำนวยการกองบริหารวิสาหกิจ

ผู้อำนวยการโครงการ
นางจุฑามาศ ศิริวรรณ
รองผู้ว่าการฝ่ายการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หน่วยงานประสานงานกลางและรับผิดชอบ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ-
สังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักบริหารหนี้สาธารณะ กรมการปกครอง
กรมโยธาธิการ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงาน
เร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
กรมป่าไม้ กรมศิลปากร กรมประชาสงเคราะห์
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แหล่งเงินกู้
ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

**ข้อมูล/ถ่ายภาพ/ภาพประกอบ/
ออกแบบ/ดำเนินการผลิต**
บริษัท แปลน โมทิฟ จำกัด

ที่ปรึกษา
รศ. ดร. สุรีย์ ภูมิภมร

สารบัญ

รู้จัก อุทยานแห่งชาติ

ท่องเที่ยว เข้าใจธรรมชาติ

ธรรมชาติ
จุดชมทิวทัศน์
เดินป่า
พักแรม
ดูนก
ว่ายน้ำ
วิถีชีวิต
ของที่ระลึก

รู้จักอุทยานแห่งชาติภูกระดึง

คงไม่เกินความจริงมากนักหากจะกล่าวว่า ภูกระดึง คือปฐมบท ตำนานแห่งการเดินทางของคนหนุ่มสาวจำนวนมากตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เส้นทางขึ้นสู่ภูกระดึง คือบทพิสูจน์ความอดทน ความรัก มิตรภาพ ความเอื้ออาทร ระหว่างเพื่อน คู่รักหนุ่มสาว ไม่ว่าวันเวลาจะผ่านไปเนิ่นนานเพียงใด ภูกระดึงยังคงมีมนต์เสน่ห์ดึงดูดใจให้หลายคนอยากไปสัมผัสภาพใบเมเปิ้ลสีแดงที่ร่วงหล่นทั่วพื้นดินและผิวน้ำในลำธาร ทะเลหมอกที่ปกคลุมอยู่เหนือทิวสนท่ามกลางทุ่งหญ้ากว้างใหญ่แซมด้วยดอกไม้ป่าหลากสีสัน กุหลาบพันปีสีแดงสีขาวบานสะพรั่งทั่วผืนป่า ความงามยามพระอาทิตย์ตกลงเหนือหน้าผาหล่มสัก ทำให้ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวนับแสนคนฝ่าฟันความเหนื่อยยากขึ้นสู่ยอดภูแห่งนี้ เพื่อเป็นหนึ่งใน "ผู้พิชิตยอดภูกระดึง" สะสมหลักไมล์ความงดงามในชีวิตบันทึกไว้ในความทรงจำ หากเรารู้จักภูกระดึงมากขึ้นแล้วจะพบว่า ภูผาแห่งนี้ยังมีสิ่งที่น่าสนใจให้ค้นหาความหมายอีกมากมายไม่ว่าจะเป็นฤดูกาลใด ปัจจุบันเสียงระฆังอาจหายไป แต่เสียงเรียกร้องจาก ธรรมชาติ ภูผา ผืนป่า น้ำตก ทิวสน ทุ่งหญ้า ดอกไม้ ปลุกเร้าให้ผู้คนมากมายใฝ่ฝันจะได้สัมผัสระฆังใบใหญ่นี้สักครั้ง...

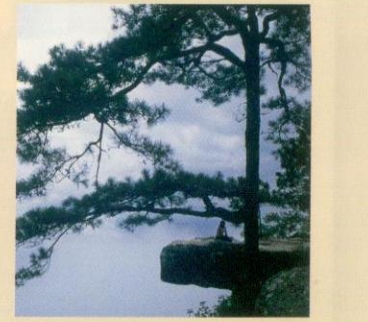
กำเนิดระฆังใบใหญ่ ตำนานแห่งภูกระดึง

ภูกระดึง ภูผาสูงยอดตัดเรียบตั้งตระหง่านอยู่กลางพื้นที่ราบพร้อมปริศนาเสียงระฆังที่ดังแว่วมาทุกวันโกนหรือวันพระ เป็นตำนานที่ชาวบ้านศรีฐานเล่าขานกันว่าเป็นเสียงระฆังของพระอินทร์ เป็นที่มาของชื่อ "ภูกระดึง" ซึ่งมาจากภาษาพื้นเมืองเลย "ภู" หมายถึง "ภูเขา" ส่วน "กระดึง" มาจากคำว่า "กระดิ่ง" หมายถึง "ระฆังใบใหญ่" ที่เต็มไปด้วยเรื่องราวเร้นลับ ต่อเมื่อนายพรานผู้หนึ่งตามล่ากระทิงโทนขึ้นไปตามหน้าผาชันจนถึงหลังแปบนยอดภู และแทบไม่เชื่อสายตา เมื่อภาพที่เห็นตรงหน้าคือทุ่งหญ้าบนที่ราบกว้างใหญ่สุดสายตา ปกคลุมด้วยทิวสน ดอกไม้ ต้นไม้นานาพันธุ์ สัตว์ป่านานาชนิดทั้งช้างป่า กระทิง เก้ง กวาง หากินอยู่เป็นฝูงในทุ่งหญ้าน่าตื่นตาตื่นใจยิ่งนัก ความงดงามที่ซ่อนเร้นอยู่บนภูกระดึงจึงเริ่มเปิดออกสู่โลกภายนอกนับแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ภูกระดึง เป็นภูเขาหินทรายส่วนหนึ่งของเทือกเขาเพชรบูรณ์ด้านตะวันออก ความสูงจากระดับน้ำทะเล ๔๐๐-๑,๒๐๐ เมตร ยอดสูงสุดอยู่บริเวณคอกเมย สูง ๑,๓๕๐ เมตร ที่ราบกว้างใหญ่ รูปร่างคล้ายหัวใจหรือใบบอนบนยอดภู เนื้อที่ประมาณ ๖๐ ตารางกิโลเมตร ทางทิศเหนือปกคลุมด้วยป่าดงดิบและมีน้ำตกหลายแห่ง ทิศใต้เป็นทุ่งหญ้าและป่าสนมีหน้าผาสูงชัน ผืนป่าเหล่านี้คือแหล่งต้นน้ำลำธารหลายสายไหลลัดเลาะลงไปตามหุบเขาบริเวณขั้วหัวใจลงไปสมทบลำห้วยน้อยใหญ่ด้านล่าง เกิดเป็นแม่น้ำพอง เส้นเลือดหลักสายหนึ่งในอีสานตอนบนไหลลงสู่ปลายทางที่เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ภูกระดึง จึงปรากฏอยู่ในรายงานป่าไม้ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ในฐานะป่าที่ควรค่าแก่การรักษาไว้ เป็นแหล่งรวมความหลากหลายของพืชพันธุ์และสัตว์ป่านานาชนิด ได้รับความสนใจ จากนักพฤกษศาสตร์สำคัญทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังเช่น ดร.เต็ม สมิตินันทน์ นายแพทย์ เอ.เอฟ. จี.คาร์ (Dr. A.F.G. Kerr) ที่ดั้นด้นขึ้นไปสำรวจและเก็บตัวอย่างพันธุ์ไม้แห้งบนภูกระดึง ซึ่งมีอยู่นับ ๑,๐๐๐ ชนิด ด้วยคุณค่าที่มีมากมาย ภูกระดึงเกือบจะได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งแรกของประเทศ แต่เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ จึงได้ล่าช้าออกไป ก่อนจะได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ ๒ ของประเทศเมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๐๕ ครอบคลุมพื้นที่ ๒๑๗,๕๗๖ ไร่ (๓๔๘ ตารางกิโลเมตร) ในเขตตำบลศรีฐาน อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย

ตำนานแห่งภูผาบนแผ่นดินที่ราบสูง

หากเราเดินย่ำเท้าหนักๆ หรือลองใช้ไม้กระทุ้งตามแผ่นหินบนภูกระดึงจะได้ยินเสียงก้องกังวานคล้ายระฆัง เนื่องจากมีโพรงอากาศอยู่ด้านใน แผ่นหินทรายเหล่านี้เกิดขึ้นจากแรงสั่นสะเทือนเมื่อครั้งกำเนิดแผ่นดินไทย ทำให้น้ำทะเลล้นทะลักท่วมเข้ามาถึงแผ่นดินที่ราบสูงอีสาน พัดพาตะกอนดิน ทราย มาทับถมกันหลายชั้น ผ่านการกัดกร่อนจาก ลม น้ำ ในธรรมชาติ จนเหลือแต่ชั้นหินทรายชุดหินโคราชที่แข็งแกร่งยกตัวสูงขึ้นมาในมหายุคมีโซโซอิก (Mesozoic Era) ภายหลังน้ำทะเลตื้นเขินเมื่อราว ๒๓๐ ล้านปีที่แล้ว และอิทธิพลการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกส่งผลให้พื้นที่ภูกระดึงเลื่อนตัวไปทางทิศตะวันออกและทิศใต้ บางส่วนบิ่นหักกลายเป็นหน้าผาสูงชัน ลานหินเหนือหน้าผาบางแห่งถูกลมฝนกัดเซาะกลายเป็นชะโงกผายื่นออกไปในอากาศ จากท้องทะเลกว้างใหญ่หลอมรวมกลายเป็นภูผาสูงชันประติมากรรมแห่งแผ่นดินที่ราบสูงอีสาน

หลังแป

จุดเปลี่ยนธรณีสัณฐานจากหน้าผาสูงชันสู่ที่ราบกว้างใหญ่บนภูเขาหินทรายยอดตัด
รอยต่อระหว่างป่าดิบเขาสู่ทุ่งหญ้าและป่าสน จุดสิ้นสุดความเหน็ดเหนื่อย
ก่อเกิดความหวัง กำลังใจ เป็นของขวัญชิ้นแรกที่ธรรมชาติมอบตอบแทน
ความเหนื่อยยากหลังการปีนป่ายขึ้นสู่ภูกระดึง

เมเปิ้ลแดง
หรือ ก่

กุหลาบพันปี

กุหลาบพันปีสีแดงและสีขาว พันธุ์ไม้ผู้สืบสายพันธุ์จาก
เทือกเขาหิมาลัย สัญลักษณ์ฤดูร้อนแห่งภูกระดึง เมื่อ
ถึงเดือนกุมภาพันธ์ กุหลาบพันปีทั้งสีขาวและ
สีแดงที่ขึ้นอยู่ตามริมลำธาร น้ำตก และหน้าผา
จะพากันผลิดอกบานสะพรั่ง แต่งแต้มผืนป่า
ให้สดใส มีชีวิตชีวา ก่อนจะลาจากไป
เมื่อสายฝนเริ่มมาเยือนใน
เดือนพฤษภาคม

ใบไม้รูปร่างแปลกตา สัญลักษณ์ฤดูหนาวแห่งภูกระดึง เป็นไม้กึ่งผลัดใบชอบขึ้นอยู่ริมลำธารในป่าดิบเขา เมื่อถึงฤดูหนาว ใบจะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีแดงสด ร่วงหล่นปกคลุมโขดหิน ล่องลอยอยู่บนลำธารน้ำ งดงามดังภาพวาด แดงฉานไปทั่วผืนป่า จึงได้รับฉายาว่า “ไฟเดือนห้า” ราชินีสีเพลิงแห่งภูกระดึง

ลแดง หรือ ก่วมแดง

ป่าสน บนยอดภูกระดึง

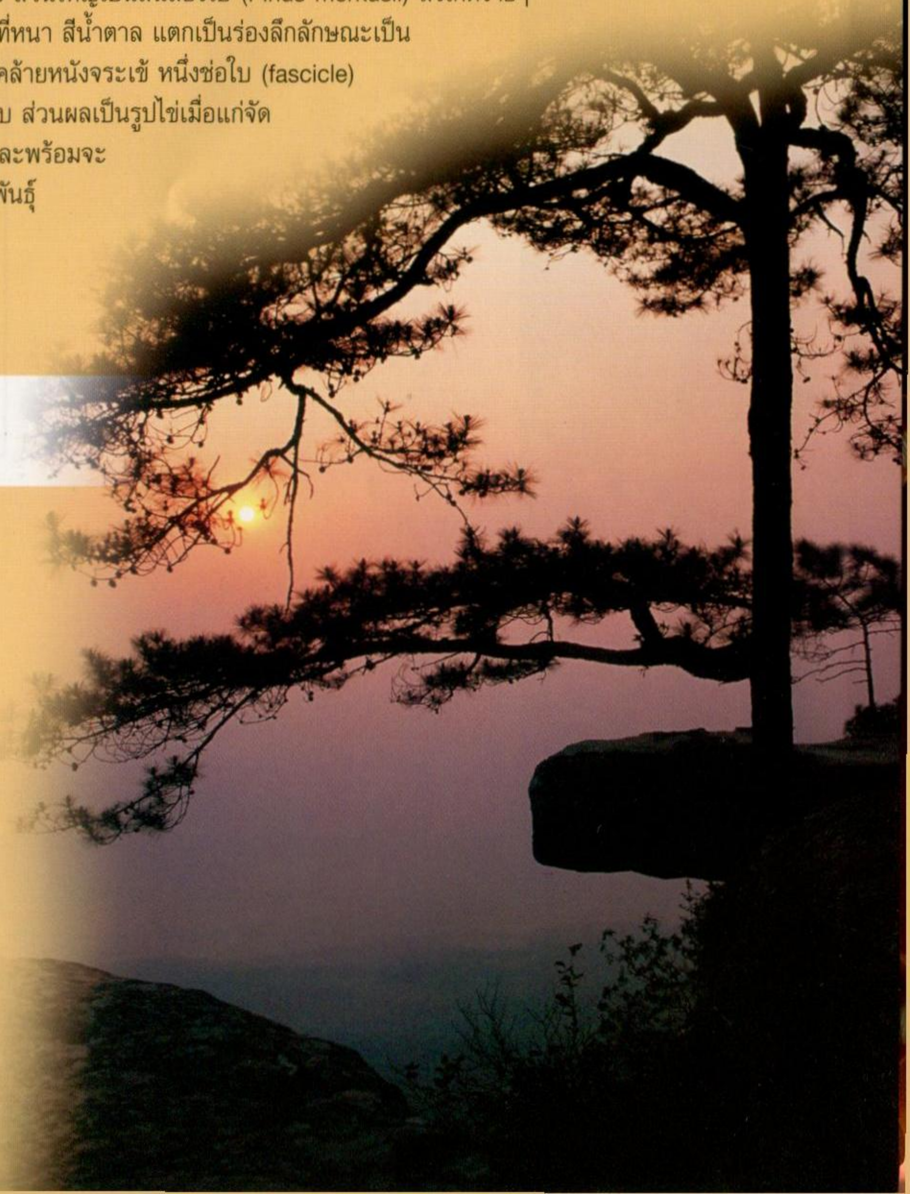
ภาพเมฆหมอกที่ลอยอ้อยอิ่งเหนือทิวสนที่เรียงรายอยู่กลางทุ่งหญ้ากว้างใหญ่บนยอดภูกระดึง คือมนต์เสน่ห์ที่มัดใจให้หลายคนต้องหวนกลับมาเยือนอีกหลายครั้ง ป่าสนบนภูกระดึง ส่วนใหญ่เป็นสนสองใบ (Pinus merkusii) สังเกตง่ายๆ จากเปลือกลำต้นที่หนา สีน้ำตาล แตกเป็นร่องลึกลักษณะเป็นเกล็ดสี่เหลี่ยมใหญ่คล้ายหนังจระเข้ หนึ่งช่อใบ (fascicle) จะประกอบด้วย ๒ ใบ ส่วนผลเป็นรูปไข่เมื่อแก่จัด จะแตกเป็นเกล็ดแข็งซ้อนกัน และพร้อมจะสลัดเมล็ดที่มีปีกโบยบินไปผสมพันธุ์ สืบต่อเผ่าพงศ์ให้คงอยู่

นปี

ผาหล่มสัก

ดินแดนแห่งภูผา และพระอาทิตย์ตกที่ผาหล่มสัก ผาหมากดูก ผาจำศีล ผานาน้อย ผาเหยียบเมฆ ผาแดง ผาหล่มสัก ที่เรียงรายอยู่ทางขอบด้านใต้บนยอดภูกระดึง คือผลงานจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาเมื่อกว่า ๒๐๐ ล้านปีที่แล้ว ภูกระดึงจึงเป็นดินแดนแห่งภูผา ที่ต่างมีความงดงามตระการตาเป็นเอกลักษณ์ โดยเฉพาะ “ผาหล่มสัก” ที่เปรียบเสมือนสัญลักษณ์การมาเยือนภูกระดึง ภาพพระอาทิตย์ตกลงเหนือชะง่อนผาที่มีก้อนหินใหญ่ยื่นออกไปในอากาศ รองรับด้วยกิ่งก้านอ่อนช้อยของต้นสนเป็นฉากด้านหลัง เป็นความงามที่ทุกคนใฝ่ฝันจะได้ชมและถ่ายภาพเป็นที่ระลึกสักครั้ง จนได้รับฉายาว่า “ผาดารา”

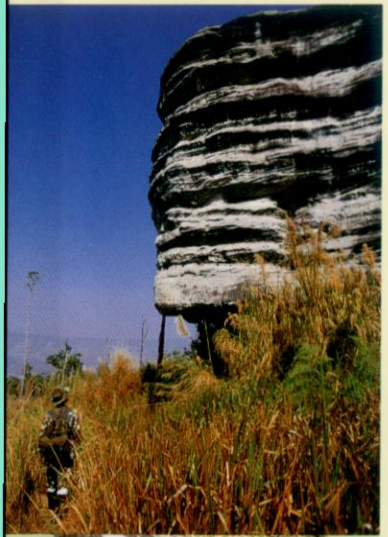

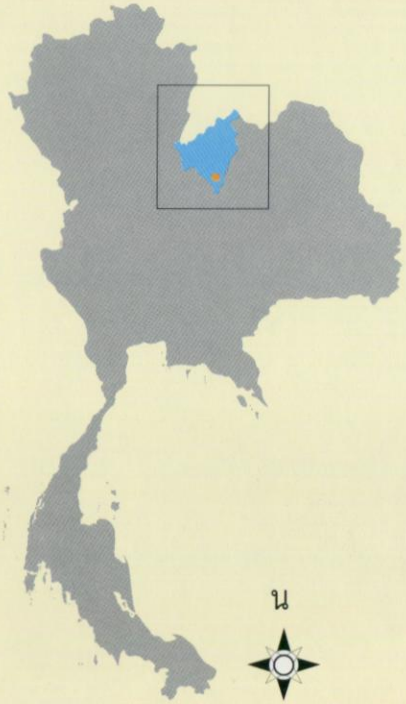

อุทยานแห่งชาติ ภูกระดึง

เส้นทางการเดินทาง
และสถานที่ท่องเที่ยว
บริเวณอุทยานแห่งชาติ
ภูกระดึง

ธรรมชาติที่งดงาม ธรณีสัณฐานแปลกตา ทำให้ภูกระดึงมีสิ่งน่าสนใจมากมาย ทั้งผืนป่า น้ำตก ลานหิน ทุ่งหญ้า ทุ่งดอกไม้ หน้าผา จุดชมทัศนียภาพ ซึ่งกระจายอยู่ทั้งในเขตป่าปิดและเขตป่าเปิด ปัจจุบัน เส้นทางท่องเที่ยวบนภูกระดึงสามารถทำได้เฉพาะในเขตป่าเปิดเท่านั้น ส่วนในเขตป่าปิดซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศตะวันตกประมาณ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมด ทางอุทยานฯ ไม่อนุญาตให้เข้าไปเที่ยวชม ยกเว้นเฉพาะกรณีการค้นคว้าศึกษาวิจัย ซึ่งต้องได้รับการอนุญาตจากกรมป่าไม้เท่านั้น ทั้งนี้เพราะธรรมชาติในเขตป่าปิดยังบริสุทธิ์ สภาพป่าสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าชุกชุม ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

ค

เส้นทางเดินป่าเที่ยวน้ำตก (๑ วัน ไม่รวมเวลาเดิ
ป่าดงดิบเขาที่อุดมสมบูรณ์บริเวณตอนกลางของที่ราบห
พืชพันธุ์น่าสนใจมากมายแล้ว ยังเป็นแหล่งกำเนิดน้ำตกห
น้ำตกโผนพบ น้ำตกเพ็ญพบ น้ำตกถ้ำใหญ่ น้ำตกธารส
นักมีเส้นทางเดินติดต่อถึงกันได้ไม่ยาก ฤดูกาลที่เหมาะแ
ต้นหนาวราวเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน เพราะเป็นช่ว
อันตรายจากน้ำป่าที่ไหลหลาก หรืออาจจะไปเที่ยวอีกครั้

วันที่ ๑ เริ่มออกเดินแต่เช้าตรู่ไปชมพระอาทิตย์ขึ้น
พันธุ์ไม้ที่น่าสนใจหลากหลายชนิด แวะเที่ยวน้ำตกระห
ของเมเปิ้ลหรือก่วมแดงร่วงหล่นทั่วพื้นป่าและน้ำตก แ
สีแดงบานสะพรั่ง ขากลับอาจแวะชมพระอาทิตย์ตกดิน

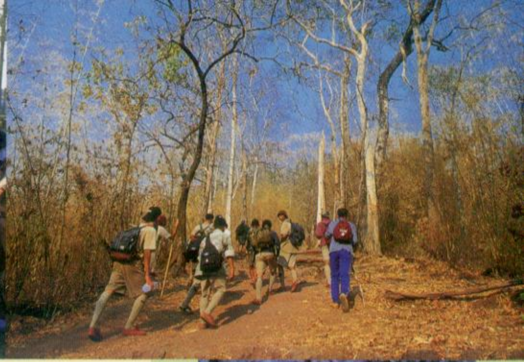

(๑ วัน ไม่รวมเวลาเดินทาง)

เวณตอนกลางของที่ราบหลังแป นอกจากจะเป็นห้องเรียนธรรมชาติที่มี
ยังเป็นแหล่งกำเนิดน้ำตกหลายสาย ได้แก่ น้ำตกวังกวาง น้ำตกเพ็ญพบใหม่
น้ำตกถ้ำใหญ่ น้ำตกธารสวรรค์ น้ำตกถ้ำสอเหนือ ซึ่งอยู่ไม่ไกลกันมาก
ด้ไม่ยาก ฤดูกาลที่เหมาะแก่การเดินป่าเที่ยวน้ำตกมากที่สุด คือ ปลายฝน
ฤศจิกายน เพราะเป็นช่วงเปิดอุทยานฯ น้ำตกยังมีน้ำมาก และไม่มี
หรืออาจจะไปเที่ยวอีกครั้งช่วงต้นฤดูฝนก่อนปิดอุทยานฯ ก็ได้
ช้าตรู่ไปชมพระอาทิตย์ขึ้นที่ลานพระแก้ว แล้วมุ่งหน้าเข้าสู่ป่าดงดิบ ชม
ชนิด แวะเที่ยวน้ำตกระหว่างทาง ถ้าเป็นช่วงฤดูหนาวจะเห็นใบสีแดง
ล่นทั่วพื้นป่าและน้ำตก แต่ถ้าเป็นฤดูร้อนจะเห็นกุหลาบพันปีสีขาวและ
แวะชมพระอาทิตย์ตกดินที่สระแก้วหรือสระอโนดาต

ก

เส้นทางพิชิตใจสู่ยอดภูกระดึง (๑ วัน ไม่รวมเวลาเดินทาง)

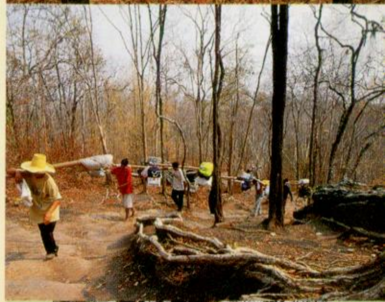
ตลอดระยะทาง ๕ กิโลเมตร กับเวลา ๒-๖ ชั่วโมง จากเชิงภูถึงหลังแปเปรียบเสมือนบันไดขั้นแรกก่อนจะขึ้นไปสัมผัสความงามบนยอดภูกระดึง แม้บางช่วงจะต้องลัดเลาะไปตามภูเขาหินทรายที่ค่อนข้างชัน ทว่าธรรมชาติและผืนป่าได้มอบรางวัลล้ำค่าไว้ตอบแทนความเหนื่อยยากผ่านโขดหินน้อยใหญ่ พืชพันธุ์ไม้สีสวยแปลกตา นกนานาชนิด ที่แปรเปลี่ยนไปในแต่ละฤดูกาล กำลังใจและมิตรภาพจากเพื่อนร่วมทางที่เดินสวนขึ้นลง แม่ค้าใจดีตามร้านค้าบริเวณซำต่างๆ ลูกหาบกับสัมภาระนักท่องเที่ยวที่หนักอึ้ง สิ่งเหล่านี้คือบทเรียนชีวิตที่สร้างพลังใจให้เราปีนป่ายโผล่พ้นขึ้นสู่หลังแป สัมผัสความงดงามที่ยิ่งใหญ่ ในที่สุดเราก็สามารถพิชิตยอดภูสูงแห่งนี้ได้ และเหนืออื่นใดคือการพิชิตใจตนเอง

วันที่ ๑ แวะชมนิทรรศการ หาความรู้ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว นำสัมภาระไปชั่งน้ำหนักเพื่อให้ลูกหาบหาบขึ้นไป จากนั้นเริ่มเดินขึ้นสู่ภูกระดึง ควรออกเดินแต่เช้า เพราะอากาศไม่ร้อนจัดและไปถึงที่พักบริเวณศูนย์ฯ วังกวางไม่มืดเกินไป มีเวลาเดินไปชมความงามของทุ่งดอกไม้ ทิวสน และพระอาทิตย์ตกยามเย็นบริเวณอ่างเก็บน้ำวังกวางที่อยู่ไม่ไกล

ง

เส้นทางเลาะเลียบภูกระดึง ตามรอยเสรีไทย
(๑ วัน ไม่รวมเวลาเดินทาง)

หลายคนอาจมุ่งหน้าสู่ยอดภูกระดึงจนลืมนึกถึงความงดงามเบื้องล่างที่เรียงรายอยู่รอบภู วันนี้เส้นทางสายเสรีไทยจากบ้านศรีฐานสู่น้ำตกตาดร้องที่ยิ่งใหญ่และสวยงามจะทำหน้าที่พานักบุกเบิกรุ่นใหม่ตามรอยไปเรียนรู้เรื่องราวในประวัติศาสตร์ เดินป่า เล่นน้ำตก ล่องแก่งในลำน้ำพอง สัมผัสธรรมชาติงดงามที่ซ่อนเร้นอยู่สองข้างทางซึ่งมีเรื่องราวมากมายรอการเล่าขานผ่านพืชพันธุ์ สัตว์ป่า ดอกไม้ สายน้ำ ลำธาร โขดหิน ฯลฯ

วันที่ ๑ ติดต่อเจ้าหน้าที่นำทางที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบ้านศรีฐาน เริ่มต้นเดินทางลัดเลาะไปตามทางลูกรังด้านล่างภูกระดึงเลียบขนานกับห้วยลำน้ำพองถึงหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ บ้านนาน้อย จากนั้นต้องเดินเท้าผ่านผืนป่าและตัดลงลำห้วยเป็นระยะๆ สุดปลายทางที่น้ำตกตาดร้อง ซึ่งบนชั้นที่ ๓ ของน้ำตกมีจุดชมทิวทัศน์มองเห็นทัศนียภาพได้กว้างไกล

ข

เส้นทางชมทิวทัศน์เหนือภูผา มหัศจรรย์แห่ง
ภาพทิวทัศน์งดงามตระการตาเหนือภูผาสูงชันที่
ผาจำศีล ผานาน้อย ผาเหยียบเมฆ ผาแดง และ
งดงามที่ธรรมชาติเป็นผู้จัดวางไว้อย่างลงตัว ระ
สนโดดเด่นเป็นฉากหลังมายังลานหินกว้างตก
ดอกไม้ป่าสีสวย เราสามารถเดินลัดเลาะไปชม
หมายและป้ายบอกทางเป็นระยะๆ

วันที่ ๑ ตื่นแต่เช้าตรู่ไปชมพระอาทิตย์ขึ้
หลังแป ผานกแอ่น ผาเมษา หลังอาหารเช้าเริ่มต้
ผาเหยียบเมฆ ผาแดง สุดปลายทางชมภาพพระอ
ผาแดง ซึ่งผู้คนพลุกพล่านน้อยกว่าผาหล่มสัก

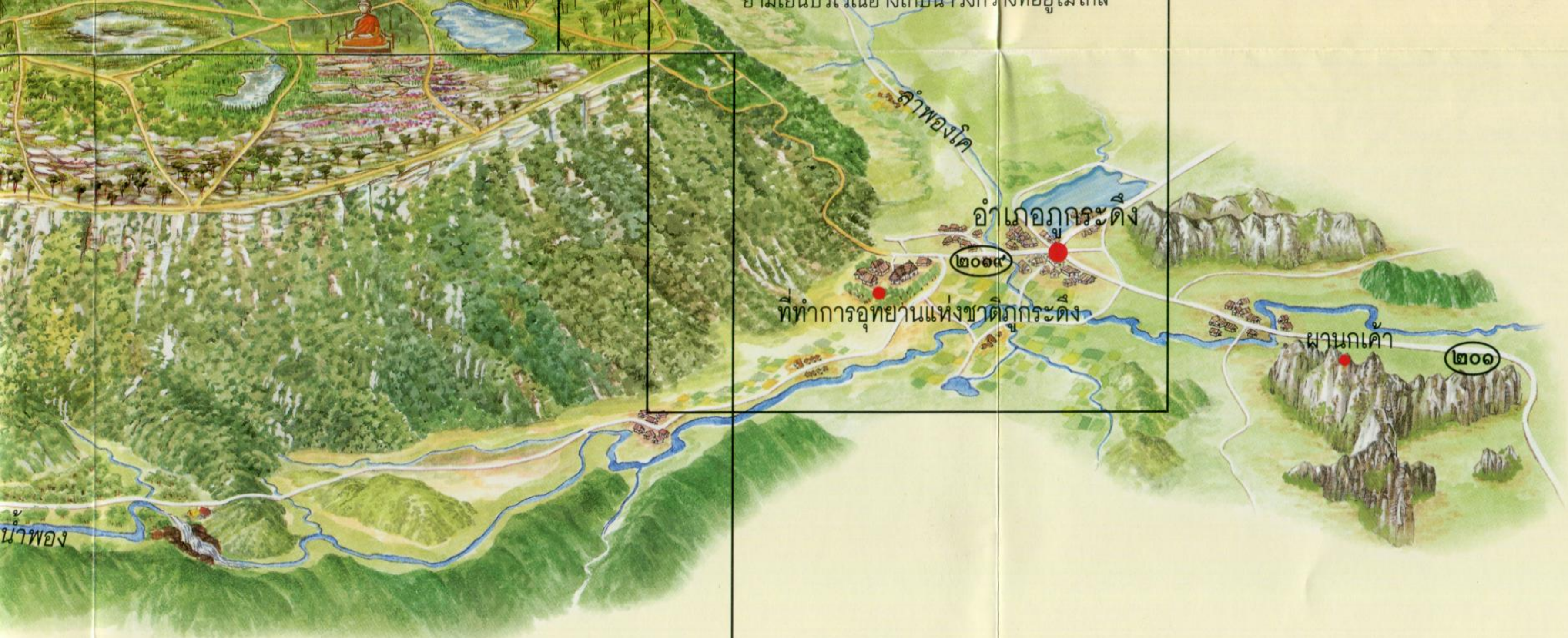

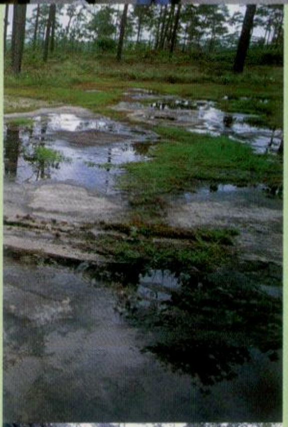
นือภูผา มหัศจรรย์แห่งธรณีวิทยา (๑ วัน ไม่รวมเวลาเดินทาง)

การตาเหนือภูผาสูงชันที่เรียงรายอยู่รอบภูกระดึง โดยเฉพาะทางด้านทิศใต้ทั้งผาหมากดูก เหยียบเมฆ ผาแดง และผาหล่มสัก ทำให้หลายคนดั้นด้นขึ้นมาเหนือภูผาแห่งนี้ นี่คือความ จัดวางไว้อย่างลงตัว ระหว่างทางผ่านทุ่งหญ้าสองข้างทางมีดอกไม้ กล้วยไม้หลากสี ทิว งมายังลานหินกว้างตกแต่งด้วยประติมากรรมโขดหินรูปร่างแปลกตาแทรกสลับด้วย มารถเดินลัดเลาะไปชมความงามเหนือภูผาต่างๆ ได้อย่างสะดวกสบาย มีป้ายสื่อความ เป็นระยะๆ

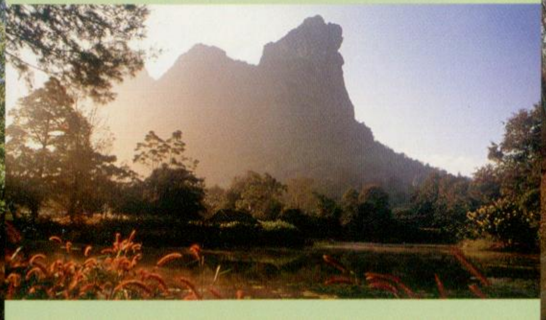
ช้าตรู่ไปชมพระอาทิตย์ขึ้น ซึ่งมีให้เลือกชมหลายที่ทั้งใกล้ไกล เริ่มจากอ่างเก็บน้ำวังกวาง มษา หลังอาหารเช้าเริ่มต้นลัดเลาะสู่หน้าผาทางด้านใต้จากผาหมากดูก ผาจำศีล ผานาน้อย ดปลายทางชมภาพพระอาทิตย์ตกดินที่ผาหล่มสัก หากชอบบรรยากาศสงบเงียบอาจเลือก านน้อยกว่าผาหล่มสัก

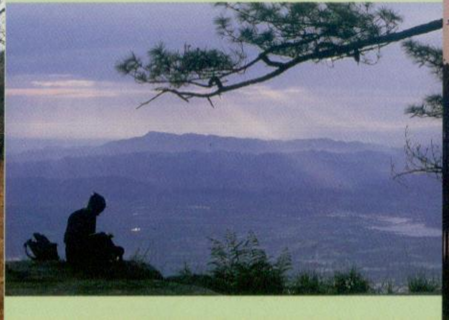

ธรรมชาติ คือ ผู้ขับเคลื่อนให้สรรพชีวิตเกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ พืชพันธุ์น้อยใหญ่ ทุ่งหญ้า ดอกไม้ สัตว์ป่า นก แมลง นานาชนิด ต่างหมุนเวียนเคลื่อนคล้อยไปตามวงจรชีวิตในแต่ละห้วงเวลา ก่อเกิดเป็นความหลากหลายทางชีวภาพที่งดงาม ความแตกต่างของปรากฏการณ์ธรรมชาติ บรรยากาศ สิ่งมีชีวิต ที่บังเกิดขึ้นในสถานที่และช่วงเวลาเดียวกันกลายเป็นภาพความงามที่ค้นพบได้ในทุกฤดูกาลที่ภูกระดึง ทุกช่วงเวลาที่นี่จึงมีความหมายให้เราค้นหา

ช่วงนี้ทางอุทยานฯ ไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวขึ้นสู่ภูกระดึงเพื่อให้ป่าได้พักผ่อนฟื้นตัว

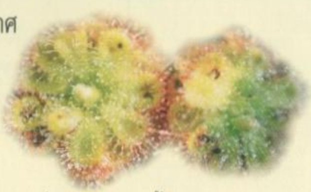
"สวรรค์ในสายหมอก ดอกไม้งาม"
คำขวัญของภูกระดึง ที่เราจะพบได้ในช่วงเวลานี้
เที่ยวทุ่งดอกไม้ อิ่มเอมตระการตากับดอกไม้ป่าหลากสีสันบนลานหินและทุ่งหญ้า
สัมผัสทะเลหมอกเหนือภูผาและป่าสน
เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ชมพันธุ์ไม้ที่น่าสนใจในผืนป่า
ดูนก ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ หลายชนิดที่เริ่มเดินทางสู่ภูกระดึง
เล่นน้ำตก ที่ยังมีน้ำเต็มปรี่
ชมทิวทัศน์เหนือภูผา สัมผัสความงามยามพระอาทิตย์ขึ้นและตกเหนือภูผา และป่าสน

ฤดูฝน (มิ.ย.-ก.ย.)

ปลายฝนต้นหนาว (ต.ค.-ม.ค.)

ฤดูกาลแห่งการพักผ่อน

ฝนตกชุก ฟ้าครึ้ม อากาศชุ่มฉ่ำ ความชื้นสูง
ป่าได้พักผ่อน
เล่นน้ำฝน จนอิ่มเอิบฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว

ต้นไม้เขียวขจี ตามลำต้น กิ่งก้าน และพื้นป่า มีข้าวตอกฤาษี มอส ไลเคน เฟิร์น ฝอยลม ปกคลุม
น้ำตกมีน้ำมาก ลำธาร หนองน้ำ มีน้ำล้นปรี่
นกอพยพกลับบ้านไปหมดแล้ว เหลือเพียงนกประจำถิ่น
ลานหินและทุ่งหญ้าชุ่มฉ่ำด้วยน้ำ มีมอส เฟิร์น ไลเคน ฟองหิน เกาะจับตามลานหิน โขดหิน
ดอกไม้ กล้วยไม้ หลายชนิดเริ่มเบ่งบาน ทั้งหญ้าบัว จอกบ่วาย แววมยุรา มณเฑียรทอง เปราะภู เอนอ้า ยี่โถปีนัง เอื้องนวลจันทร์ เอื้องม้าวิ่ง ฯลฯ

ฤดูกาลแห่งการเริ่มต้น

อุทยานฯ เริ่มเปิดให้นักท่องเที่ยวขึ้นสู่ภูกระดึง
ป่าเขียวชอุ่ม สดชื่น อิ่มเอิบ
น้ำตก ลำธาร ยังมีน้ำเต็มปรี่
อากาศหนาวเย็น ทะเลหมอกสีขาว ปกคลุมทั่วหุบเขา เมฆหมอกไอน้ำคลอเคลียอยู่เหนือทิวไม้
ดอกไม้ กล้วยไม้ เบ่งบาน ทั่วลานหิน ทุ่งหญ้า และค่าคบ ทั้งดุสิตา มณีเทวา สร้อยสุวรรณา ทิพเกสร เทียนภู เอื้องนวลจันทร์ เอื้องม้าวิ่ง ยี่โถปีนัง รองเท้านารีเลย เอื้องคำเหลี่ยม ฯลฯ
นกอพยพฤดูหนาว เริ่มเดินทางเข้าสู่ภูกระดึง ขณะที่นกประจำถิ่นเริ่มผลัดขนรุ่นใหม่

ปฏิทิน ท่องเที่ยว ธรรมชาติ

ชมกุหลาบพันปีสีแดง สีขาว
บานสะพรั่งอยู่ริมลำธาร น้ำตก และหน้าผา
สัมผัสความงามยามป่าเปลี่ยนสีผลัดใบเหลือเพียงกิ่งก้านและดอกสีสวย

ชมทุ่งดอกไม้ที่ยังหลงเหลืออยู่ตามทุ่งหญ้าและลานหิน
ชมความงามของกล้วยไม้นานาชนิดที่เบ่งบานอยู่ตามพื้นดินและค่าคบ ทั้งเอื้องคำเหลี่ยม เอื้องคำหิน เอื้องแซะภูกระดึง เอื้องหมาก เอื้องสิงโต เอื้องตาเหินเอื้องช้างน้าว กะเรกะร่อน ฯลฯ
สัมผัสภาพชีวิตที่งดงามของครอบครัวนกประจำถิ่นที่ช่วยกันสร้างรัง วางไข่ เลี้ยงลูก ขณะที่ฝูงนกอพยพเริ่มบินกลับบ้านไปสร้างครอบครัว
ฤดูกาลแห่งความรักเริ่มต้นขึ้นแล้ว หนุ่มสาว คู่รัก หลายคู่ร่วมฝ่าฟันความเหนื่อยยากขึ้นมาร่วมพิธีจดทะเบียนสมรสบนยอดภูกระดึงในวันแห่งความรัก ๑๔ ก.พ.

ฤดูร้อน (ก.พ.-พ.ค.)

ฤดูกาลแห่งสีสัน

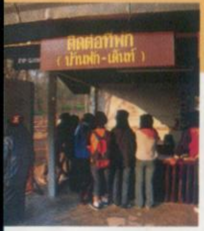
ป่าผลัดใบเปลี่ยนสี เหลือเพียงดอกสีจัดจ้านเต็มต้น
กุหลาบพันปีสีแดงและสีขาวบานสะพรั่งอยู่ริมลำธาร น้ำตก และหน้าผา
ท้องฟ้าใสกระจ่าง ดอกไม้หลากสีในทุ่งหญ้า ชูช่อรับแสงแดด และสายลม ทั้งส้มแปะ ช่อไข่มุก เหง้าน้ำทิพย์ กระเจียวทุ่ง ฯลฯ
กล้วยไม้ป่าหลากชนิดเบ่งบานทั่วผืนป่า
นกประจำถิ่นเริ่มสร้างรัง วางไข่ นกอพยพหลายชนิดเริ่มบินกลับถิ่นฐานเดิม

ก เส้นทางพิชิตใจสู่ยอดภูกระดึง

ภูกระดึง คือภูเขาหินทรายยอดตัดที่มีธรณีสัณฐานคล้ายระฆังใบใหญ่ตั้งตระหง่านอยู่บนที่ราบระหว่างหุบเขา ระฆังใบนี้อายุเก่าแก่กว่า ๒๐๐ ล้านปีแล้ว มีส่วนประกอบจากหินทรายหลายยุคสมัยซ้อนทับกันถึงยอดภูที่สูงถึง ๑,๒๘๘ เมตรจากระดับน้ำทะเล ห่มคลุมด้วยผืนป่าหลากหลายประเภทไล่เรียงขึ้นไปจากป่าโปร่งที่มีทั้งป่าเต็งและป่าเบญจพรรณ และค่อยๆ หนาทึบมากขึ้นเมื่อเปลี่ยนเป็นป่าดิบแล้งและป่าดิบเขา ก่อนจะสร้างความตื่นตาตื่นใจแก่ผู้พบเห็นด้วยป่าสนเขาในทุ่งหญ้ากว้างใหญ่บนยอดภูกระดึง ธรรมชาติสร้างสิ่งเหล่านี้ไว้มอบให้ผู้ผ่านทางได้สัมผัส เรียนรู้ตลอดเส้นทางขึ้นสู่ภูกระดึง

บรรยากาศเส้นทางจากเชิงภู-ซำแฮก

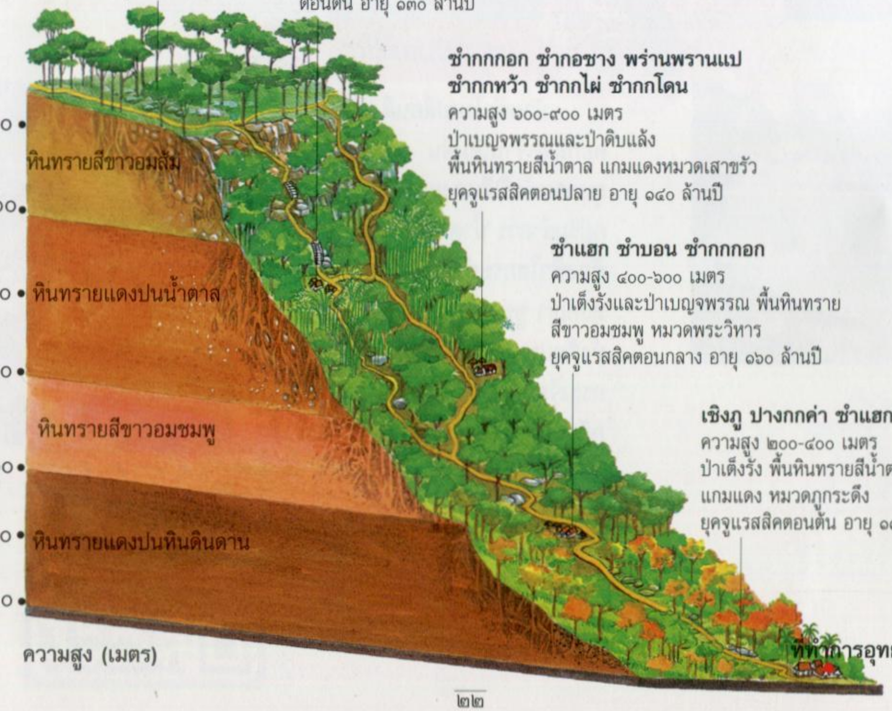

แตงโม มะเฟือง แก้กระหาย ช่วยให้มีแรงเดินต่อไป

บันไดธรรมชาติขึ้นสู่ซำแฮก

หลังแป
ศูนย์บริการฯ วังกวาง-ที่พัก
ความสูง ณ จุด "เราคือผู้พิชิตภูกระดึง" ๑,๒๘๘ เมตร สภาพเป็นป่าสนเขา-ทุ่งหญ้า

ซำกกโดน-ซำแคร่-หลังแป
ความสูง ๙๐๐-๑,๒๐๐ เมตร
ป่าดิบแล้งและป่าดิบเขา พื้นหินทรายสีขาวอมส้ม หมวดภูพาน ยุคครีเตเชียสตอนต้น อายุ ๑๓๐ ล้านปี

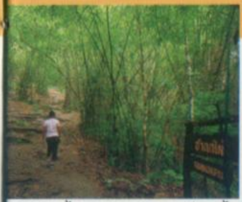
ซำกกกอก ซำกอซาง พร่านพรานแป
ซำกกหว้า ซำกกไผ่ ซำกกโดน
ความสูง ๖๐๐-๙๐๐ เมตร
ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง
พื้นหินทรายสีน้ำตาล แกมแดงหมวดเสาขรัว ยุคจูแรสสิคตอนปลาย อายุ ๑๔๐ ล้านปี

ซำแฮก ซำบอน ซำกกกอก
ความสูง ๔๐๐-๖๐๐ เมตร
ป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณ พื้นหินทรายสีขาวอมชมพู หมวดพระวิหาร ยุคจูแรสสิคตอนกลาง อายุ ๑๖๐ ล้านปี

เชิงภู ปางกกค่า ซำแฮก
ความสูง ๒๐๐-๔๐๐ เมตร
ป่าเต็งรัง พื้นหินทรายสีน้ำตาลแกมแดง หมวดภูกระดึง ยุคจูแรสสิคตอนต้น อายุ ๑๙๐ ล้านปี

กระเจียว หรือชื่อพื้นเมืองจังหวัดเลย เรียกว่า ชายดง เป็นไม้วงศ์ ZINGIBERACEAE มีเหง้าอยู่ใต้ดิน เมื่อฝนแรกมาเยือนหลังเกิดไฟป่าในหน้าแล้ง จะแทงหน่อแตกช่อดอกทั้งสีขาว ชมพู แดง เหนือพื้นดิน กระจายเต็มทุ่งหญ้าบนภูกระดึง

กอไผ่หนาตาบริเวณซำกกไผ่

เหล่าลูกหาบกับสัมภาระนักท่องเที่ยว

จุดกางเต็นท์บริเวณศูนย์ฯ วังกวาง

บทเรียนชีวิตจากเส้นทางธรรมชาติ

หลังจากแวะศึกษาข้อมูลในศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแล้ว นำสัมภาระไปชั่งน้ำหนักเพื่อให้ลูกหาบหามขึ้นไปให้ จากนั้นเริ่มต้นทางขึ้นสู่ภูกระดึง เส้นทางจากเชิงภูถึงซำแฮกค่อนข้างลาดชันต้องปีนป่ายไปตามซอกหลืบเขา แต่หลังจากนี้ไปตั้งแต่ซำบอน ซำกกกอก ซำกกหว้า ซำกกไผ่ ถึงซำกกโดน เส้นทางเริ่มลาดชันน้อย อาจแวะพักเหนื่อย ทานอาหาร ดื่มน้ำ แก้กระหาย ตามร้านค้าบริเวณซำต่างๆ ให้มีกำลังวังชาปีนป่ายหน้าผาที่กลับมาลาดชันอีกครั้งช่วงจากซำแคร่ขึ้นสู่หลังแป แต่แล้วภาพแรกที่เห็นหลังจากปีนป่ายโผล่พ้นขอบหน้าผาสูงชันเกือบตั้งฉากขึ้นมา ก็ทำให้ความเหน็ดเหนื่อย ท้อแท้ ไม่แน่ใจว่าปลายทางจะเป็นเช่นไรมลายหายไปกลายเป็นความปลอดโปร่งโล่งใจ เพราะเรามาถึงจุดที่พิชิตได้ทั้งภูผาและจิตใจ ทิวสนที่เรียงรายอยู่กลางทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ มีดอกไม้ป่าหลากสีสันประดับอยู่ที่พื้นล่าง เป็นของขวัญชิ้นแรกที่ภูผาแห่งนี้ตอบแทนความมุ่งมั่นของนักเดินทาง

จากนั้นเดินไปตามเส้นทางบนผืนทรายอ่อนนุ่มจนถึงที่พักบริเวณศูนย์บริการฯ วังกวาง เมื่อเลยซำแฮกมาประมาณ ๓๖๐ เมตร นักท่องเที่ยวสามารถเลี้ยวขวาเข้าสู่เส้นทางใหม่ขึ้นสู่หลังแป หรือจะวกกลับเข้าเส้นทางเดิมอีกครั้งบริเวณซำกกโดนก็ได้ เพราะไม่ว่าเราจะเลือกเดินไปบนเส้นทางสายใดล้วนมีสิ่งน่าสนใจไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน เพียงเราเปิดตาเปิดใจก็จะสัมผัสได้ถึงความยิ่งใหญ่ของภูผาหินทรายที่เกิดขึ้นมาหลายร้อยล้านปีแล้ว เคียงข้างด้วยผืนป่าหลากหลายบรรยากาศ ตั้งแต่ป่าโปร่งอย่างป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ จนถึงป่าหนาทึบรกชัฏอย่างป่าดิบแล้งและป่าดิบเขา ก่อนจะกลับกลายเป็นทุ่งหญ้าและป่าสนเขาบนที่ราบหลังแป ตลอดเส้นทางมีพืชพันธุ์ไม้แปลกตา ดอกไม้ป่าสีสวย นกนานาชนิดส่งเสียงขับขานเป็นเพื่อนร่วมทาง สรรพชีวิตหมุนเวียนไปตามฤดูกาล ป่าหน้าฝนดูสดชื่น เขียวชอุ่ม ชุ่มฉ่ำด้วยน้ำฝน อากาศชื้นเย็น กล้วยไม้ เฟิร์น เถาวัลย์ห้อยระโยงระยางอยู่ตามคบไม้ พื้นดินแผ่นหิน โขดหินตามทางเดินปกคลุมด้วยมอส ตะไคร่น้ำ สีเขียวสด พื้นล่างเต็มไปด้วยกล้วยป่า บุก เฟิร์น กระเจียว เปราะภู หญ้าเพ็ก ฯลฯ เมื่อย่างเข้าสู่หน้าแล้ง อากาศร้อนอบอ้าวมากขึ้น ป่าดูมีสีสันมีชีวิตชีวาเมื่อบรรดาต้นเต็ง รัง เหียง พลวง ประดู่แดง ส้าน กระโดน ฯลฯ พากันเปลี่ยนสี แต่งแต้มสีเหลือง แดง ชมพู ขาว ฯลฯ ลงบนผืนป่าสีเขียว ก่อนจะผลัดใบเหลือเพียงกิ่งก้านและดอกสีสด เพื่อลดการคายน้ำ สร้างเปลือกหนารอบลำต้น เพื่อสู้กับไฟป่า ฝังรากเหง้าไว้ใต้ดินรอการเติบโตอีกครั้งเมื่อหน้าฝนมาเยือน ภาพชีวิตที่โลดแล่นผ่านตัวละครในธรรมชาติบอกให้เรารู้ว่า ชีวิตหนึ่งเกิดขึ้น สอดประสานกับหลายๆ ชีวิตดำรงอยู่อย่างอดทน เข้มแข็ง และเอื้ออารีต่อผู้อื่น ก่อนจะดับสลายไปอย่างมีคุณค่า

ไม้ใหญ่ผู้ให้กำเนิดสายน้ำและความร่มเย็นตามซำต่างๆ

มารู้จัก "ซำ" กันเถอะ

ตลอดเส้นทางขึ้นสู่ยอดภูกระดึง มีจุดแวะพักที่ตั้งร้านค้าให้บริการอาหาร เครื่องดื่ม เป็นระยะๆ ให้นักท่องเที่ยวได้พักเหนื่อย มีกำลังใจที่จะเดินต่อไป แต่หลายคนอาจไม่เข้าใจความหมายของชื่อเรียกจุดแวะพักเหล่านั้นที่เป็นภาษาพื้นถิ่นอีสานและมักขึ้นต้นด้วยคำว่า "ซำ"

"ซำ" หมายถึง พื้นที่ที่มีน้ำซับหรือน้ำใต้ดินผุดขึ้นสู่ผิวดินหรือบริเวณหน้าผา ในสมัยก่อนนายพราน และคนเดินป่าได้อาศัยน้ำจากซำดื่มกินหรือตั้งค่ายพักแรม ซำจึงทำให้เราเข้าใจธรรมชาติที่ยิ่งใหญ่ เอื้ออารี และความสัมพันธ์กับผู้ผ่านทางที่รู้จักใช้ประโยชน์จากธรรมชาติรอบข้างเพื่อการอยู่รอด บริเวณซำมีความชุ่มชื้นสูง ทำให้มีต้นไม้หลายชนิดขึ้นอยู่หนาแน่น เป็นที่มาของชื่อซำต่างๆ เช่น "ซำบอน" หมายถึง บริเวณซำที่มีต้นบอนขึ้นอยู่มาก "ซำกกกอก" หมายถึงบริเวณซำที่มีต้นมะกอกขึ้นอยู่มาก "ซำกกโอ" หมายถึง บริเวณซำที่มีต้นส้มโอขึ้นอยู่มาก "ซำกอซาง" หมายถึงบริเวณซำที่มีกอไผ่ซางมาก "ซำกกไผ่" หมายถึงบริเวณซำที่มีต้นไผ่ขึ้นอยู่มาก "ซำกกหว้า" หมายถึง บริเวณซำที่มีต้นหว้าขึ้นอยู่มาก "ซำกกโดน" หมายถึงบริเวณซำที่มีต้นกระโดนขึ้นอยู่มาก "ซำแคร่" หมายถึง บริเวณซำที่มีต้นแคร่ขึ้นอยู่มาก "ซำแฮก" ไม่ได้หมายถึง อาการเหนื่อยหอบเหมือนที่หลายคนเข้าใจ แต่หมายถึงบริเวณซำที่มีผีตาแฮกหรือผีเจ้าป่าเจ้าเขาคุ้มครองอยู่

"ลูกหาบ" ผู้อยู่เบื้องหลังการพิชิตภูกระดึง

การเดินขึ้นสู่ภูกระดึงสำหรับหลายคนอาจเหนื่อยยากจนเกือบท้อแท้ แต่สำหรับ "ลูกหาบ" แล้ว เป็นเรื่องปกติเสมือนเดินอยู่ตามท้องไร่ท้องนา ลูกหาบชายฉกรรจ์ซึ่งบางครั้งก็มีเด็กและผู้หญิงปะปนอยู่ด้วยเดินแบกสัมภาระนักท่องเที่ยวฝ่าเปลวแดดขึ้นสู่ยอดภูกระดึงด้วยไม้คานเพียงอันเดียวกับสองแขนสองขาที่แข็งแกร่ง เหงื่อที่ชุ่มโชก อัตราค่าจ้างที่เริ่มต้นจากกิโลกรัมละ ๓ บาท ๕ บาท ๘ บาท ในอดีตจนถึง ๑๐ บาทในปัจจุบัน กับระยะทางเดินเท้าขึ้นลงเขา ๑๐ กิโลเมตร น้ำหนักสัมภาระ ๓๐-๕๐ กิโลกรัม แลกกับรายได้วันละ ๔๐๐-๗๐๐ บาท กับการทำงานอันหนักหน่วง ๖-๘ ชั่วโมง นำพาสัมภาระไปสู่จุดหมายอย่างปลอดภัย ช่วยให้หลายคนได้บรรลุความฝันสัมผัสกับความงดงามและเป็นหนึ่งในผู้พิชิตภูกระดึง

ต้นกำเนิดลูกหาบเกิดขึ้นที่บ้านศรีฐานเมื่อราว ๓๐ ปีมาแล้ว เริ่มจากน้ำใจการช่วยเหลือแบ่งเบาสัมภาระของนักท่องเที่ยวโดยไม่มีค่าจ้างแต่อย่างใด ต่อมาเมื่อปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นจึงเกิดการจัดระบบผลตอบแทนอย่างเป็นธรรม เป็นการเกื้อกูล พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน ขณะที่นักท่องเที่ยวได้บรรลุจุดหมายสู่ยอดภูกระดึง ชาวบ้านก็มีรายได้เพิ่มขึ้นเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้ดีขึ้น

ข เส้นทางชมทิวทัศน์เหนือภูผา มหัศจรรย์แห่งธรณีวิทยา

การเคลื่อนตัวของเปลือกโลกเมื่อกว่าสองร้อยล้านปีที่แล้ว ส่งผลให้ยอดภูกระดึงเลื่อนตัวไปทางทิศตะวันออกและทิศใต้ บางส่วนบิ่นหักกลายเป็นหน้าผาสูงชัน ขณะที่ลมฝนคือปัจจัยสำคัญที่กัดเซาะลานหินเหนือหน้าผากลายเป็นชะโงกผายื่นออกไปในอากาศ นี่คือผลงานประติมากรรมอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาที่น่าอัศจรรย์ บนภูผาสูงชันคือจุดที่มองเห็นทัศนียภาพรอบด้านได้กว้างไกลราวกับอยู่ในโลกใบใหม่ นอกจากนี้ธรรมชาติยังเติมแต่งความงดงามให้ทวียิ่งขึ้นด้วยทุ่งหญ้าและป่าสนเขา เราจึงเห็นต้นสนเรียงรายอยู่ตามลานหินและในทุ่งหญ้าแทรกสลับกับดอกไม้ป่านานาพันธุ์ที่แข่งกันชูช่อเบ่งบานตั้งแต่เริ่มฤดูฝนจนสิ้นฤดูหนาว

พระอาทิตย์ตกที่ผาหมากดูก

ความสดใสของทุ่งดอกไม้ระหว่างทาง

ความงามที่ผานาน้อย

ผานกแอ่น
เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นที่อยู่ใกล้ที่พักมากที่สุด ช่วงฤดูหนาวจะเห็นทะเลหมอกสีขาวปกคลุมเหนือหุบเขาเบื้องล่าง

หลังแป
อาจใช้วันเดินทางกลับออกเดินแต่เช้าตรู่สู่หลังแปแวะชมพระอาทิตย์ขึ้นเหนือหุบเขา

อ่างเก็บน้ำศูนย์ฯ วังกวาง
อยู่ใกล้ๆกับศูนย์บริการฯ วังกวาง เป็นจุดชมทิวทัศน์ได้ทั้งยามเช้าและยามเย็นที่อยู่ใกล้แต่อาจหลงลืมกันไป

ผาเมษา
หน้าผาเล็กๆ ซ่อนตัวอยู่ระหว่างทางจากหลังแปมายังผาหมากดูก เป็นจุดชมทิวทัศน์พระอาทิตย์ขึ้นได้ดีอีกจุดหนึ่ง

ผาหล่มสัก
จุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยและชัดเจนที่สุด ภาพพระอาทิตย์ดวงโตค่อยๆ ลับขอบฟ้าเหนือหน้าผาที่มีชะง่อนหินยื่นออกไปในอากาศ มีสนต้นใหญ่ลีลาอ่อนช้อยเป็นฉากหลัง คือองค์ประกอบที่ธรรมชาติจัดวางไว้อย่างลงตัว เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมาถ่ายภาพเป็นที่ระลึก จนได้ชื่อว่า "ผาดารา"

ผาหมากดูก
เป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่อยู่ใกล้ที่สุด ในฤดูร้อนกุหลาบขาวจะบานสะพรั่งอยู่ริมหน้าผา มองออกไปฝั่งตรงข้าม คือ ภูผาจิตในอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว

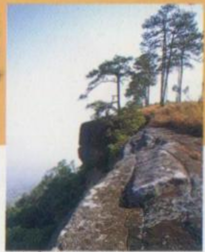
ผาแดง
เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ชอบความวุ่นวายอาจจะเลือกมาชมภาพพระอาทิตย์ตกที่หน้าผาแห่งนี้ซึ่งงดงามไม่แพ้ผาหล่มสัก

ผาเหยียบเมฆ
เมื่อยืนอยู่บริเวณหน้าผาจะมองเห็นเมฆ หมอก ลอยปกคลุมทั่วหุบเขาราวกับอยู่ท่ามกลางหมู่เมฆ

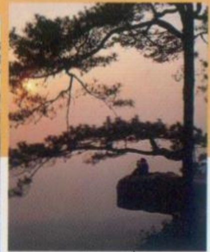
ผานาน้อย
งดงามด้วยลีลาของต้นสนริมหน้าผา จากจุดนี้มีทางแยกไปสระแก้วและสระอโนดาตได้

ผาจำศีล
ระหว่างทางมีต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิงและกุหลาบขาวขึ้นเป็นดง ใต้หน้าผามีชะง่อนหินยื่นออกมา

แง่งหิดหา

อาทิตย์อัสดงที่ผาหล่มสัก

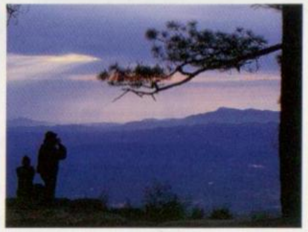
ลัดเลาะหน้าผา ชมพระอาทิตย์ตก

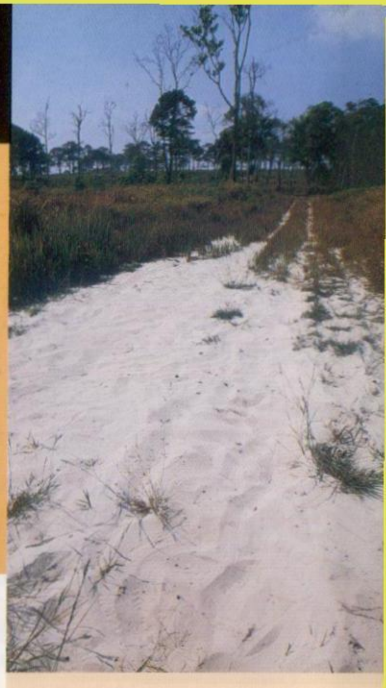
เส้นทางสู่หน้าผาด้านทิศใต้แม้ระยะทางจะค่อนข้างไกล แต่ความเพลิดเพลินระหว่างทางเดินบนผืนทรายอ่อนนุ่มสองข้างทางมีไม้พุ่ม ไม้ล้มลุก ไม้เลื้อย ไม้ดอกนานาพันธุ์ชูช่อหลากสีสัน ท่ามกลางทิวสนและทุ่งหญ้า ในฤดูหนาวมีหมอกลอยปกคลุมงดงามราวภาพในฝัน ทำให้เราเดินได้อย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ระหว่างทางก่อนถึงผาหล่มสักมีหน้าผาให้เลือกแวะชมวิวทิวทัศน์เป็นระยะๆ ตามความพร้อมของแต่ละคน ไล่เรียงไปตั้งแต่ผาหมากดูก ผาจำศีล ผานาน้อย ผาเหยียบเมฆ ผาแดง จนถึงผาหล่มสัก แต่ละหน้าผามีร้านค้าบริการอาหาร เครื่องดื่ม แก้หิวกระหายและนั่งพักผ่อน ด้วยระยะทางไปกลับค่อนข้างไกลถึง ๑๘ กิโลเมตร นักท่องเที่ยวจึงควรเตรียมตัวให้พร้อมทั้งไฟฉาย เสื้อกันหนาว หมวก ถุงมือ น้ำดื่ม เพื่อใช้ระหว่างทาง พร้อมแล้วเริ่มออกเดิน ซึ่งไม่ควรสายเกิน ๐๙.๐๐ น. เพราะจะทำให้ไปถึงผาหล่มสักตอนค่ำไม่ทันชมภาพพระอาทิตย์ตก

ชมพระอาทิตย์ขึ้น เหนือภูผา

เราสามารถเก็บเกี่ยวภาพความงดงามยามเช้าบนภูกระดึงได้ง่ายๆ จากบริเวณหลังแปและผานกแอ่น เพียงตื่นแต่เช้าตรู่ออกจากที่พักราวตีห้าถึงตีห้าครึ่ง นำไฟฉายไปส่องนำทางด้วย และถ้าเป็นฤดูหนาวควรใส่เสื้อกันหนาว สวมหมวกถุงมือ ให้พร้อม แล้วมุ่งหน้าสู่หน้าผาทางด้านตะวันออก ทั้งผานกแอ่น ผาเมษา และหลังแป นอกจากนี้ยังมีจุดชมทิวทัศน์ที่งดงามบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำศูนย์ฯ วังกวางที่อยู่ใกล้ๆ แต่เราอาจจะมองข้ามไป

อาทิตย์ขึ้นที่ผานกแอ่น

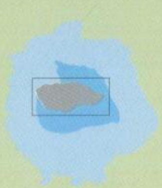

"เม็ดทราย . . . ตัวแทนแห่งท้องทะเล"

ระหว่างที่เราท่องเที่ยวอยู่บนภูกระดึง เคยสงสัยหรือไม่ว่าผืนทรายขาวสะอาดอ่อนนุ่มที่เราเหยียบย่างอยู่มาจากไหน คำตอบคือ พวกมันมาจากท้องทะเลกว้างใหญ่ในอดีตหลายร้อยล้านปีแล้ว เมื่อครั้งแผ่นดินไทยกับแผ่นดินอินโดจีนเคลื่อนตัวมาประกบกับแผ่นดินใหญ่เกิดเป็นแผ่นดินไทยในมหายุคมีโซโซอิก (Mesozoic Era) แรงสั่นสะเทือนในครั้งนั้นส่งผลให้น้ำทะเลล้นทะลักเข้ามาท่วมแผ่นดินที่ราบสูงอีสานกลายเป็นท้องทะเลกว้างใหญ่พร้อมๆ กับการเกิดอ่าวไทย มีการสะสมของชั้นเกลือและตะกอนหินทรายซึ่งภายหลังยกตัวขึ้นเป็นภูกระดึงหลังจากน้ำทะเลเหือดแห้งลง จากท้องทะเลกว้างใหญ่จึงหลอมรวมกลายเป็นภูผาสูงชัน ทิ้งร่องรอยการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในอดีตไว้ภายใต้ผืนทรายขาวละเอียดอ่อนนุ่ม ทรายเม็ดเล็กๆ เหล่านี้คือมรดกของท้องทะเลที่หลงเหลืออยู่

ค เส้นทางเดินป่า เที่ยวน้ำตก

ป่าดงดิบเขาตอนกลางของที่ราบกว้างใหญ่บนยอดภูกระดึง คงทำให้เราเข้าใจถึงการปรากฏอยู่ในรายชื่อป่าไม้ที่ควรค่าแก่การรักษาไว้ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๖ ด้วยความหลากหลายของพืชพันธุ์และสัตว์ป่านานาชนิดที่เป็นขุมความรู้ของนักพฤกษศาสตร์ทั้งไทยและต่างประเทศตั้งแต่อดีต ความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าสะท้อนผ่านสายน้ำที่ผลิตลงสู่ลำห้วยหลายสิบสายไหลรวมลงสู่ปลายทางด้านล่างก่อเกิดเป็นลำน้ำพอง เส้นเลือดสำคัญของแผ่นดินอีสานตอนบน ระหว่างการเดินทางของสายน้ำไหลผ่านลานหิน หน้าผาสูงชัน ตกลงสู่แอ่งน้ำด้านล่างกลายเป็นน้ำตกที่งดงามหลายสาย ป่าภูกระดึงจึงยังทรงคุณค่าไม่เสื่อมคลาย

"ผู้บอกทางกลางไพร"

หากเรารู้จักสังเกตเรียนรู้ธรรมชาติรอบข้าง วันหนึ่งสิ่งเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้ อาจเป็นเข็มทิศที่ช่วยบอกทางเราได้ อาทิ **พระอาทิตย์** ขึ้นด้านทิศตะวันออก ฝั่งตรงข้ามคือด้านทิศตะวันตก **เปลือกไม้** ด้านทิศใต้เนื้อไม้จะแข็ง แห้ง สีอ่อนกว่าด้านทิศเหนือ **พูพอน** ด้านทิศใต้จะไม่มีเห็ด รา ตะไคร่น้ำ เกาะจับเหมือนด้านทิศเหนือ **ยางไม้** ด้านทิศใต้ จะไม่มีฝุ่นละอองเกาะจับ สีจะสดกว่า แห้งกว่าด้านทิศเหนือ **ตอไม้** ด้านทิศใต้มีวงเนื้อไม้หนากว่า แกนเนื้อไม้น้อยกว่าด้านทิศเหนือ **ก้อนหิน** ด้านทิศใต้จะเกลี้ยงเกลา แห้งสนิท ไม่มีตะไคร่น้ำเกาะจับเหมือนด้านทิศเหนือ **ดิน** ด้านทิศใต้จะหยุ่นตัวเวลาเดินมากกว่าด้านทิศเหนือ **ผักกูด ตะไคร่น้ำ** ด้านทิศใต้จะพบน้อยกว่าด้านทิศเหนือ **ดอกไม้ป่า** มักชูช่อมาทางด้านทิศใต้มากกว่าด้านทิศเหนือ

ความสงบงดงามที่ลานพระแก้ว

น้ำตกเพ็ญพบใหม่

หลุมน้ำกุมภลักษณ์

น้ำตกถ้ำใหญ่

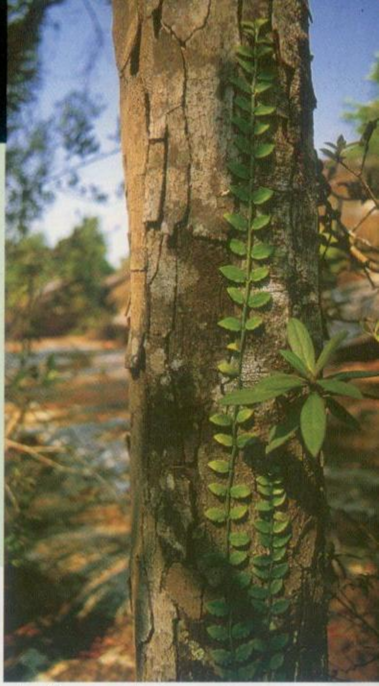

ทิวทัศน์ที่สระอโนดาต

ไม้เลื้อยอิงอาศัยไม้ใหญ่ล้วนเป็นผู้บอกทางกลางไพร

น้ำตกโผนพบ
เกิดจากลำห้วยวังกวาง อยู่ติดกับเขตป่าปิด มีต้นเมเปิ้ลหรือก่วมแดงขึ้นเรียงรายอยู่ริมลำธาร ตั้งชื่อเป็นเกียรติแก่ โผน กิ่งเพชร นักมวยแชมป์โลกคนแรกของไทย ผู้ค้นพบน้ำตก

น้ำตกเพ็ญพบใหม่
เกิดจากลำธารวังกวาง มีลักษณะแปลกตา เพราะแผ่นหินขนาดใหญ่พังลงมากลายเป็นหน้าผาสูง ในฤดูหนาวใบเมเปิ้ลสีแดงหรือก่วมแดงร่วงหล่นเต็มลำธาร

น้ำตกธารสวรรค์
เป็นน้ำตกเล็กๆ ตามลำธาร มีเมเปิ้ลและมอส ข้าวตอกฤาษีขึ้นอยู่หนาแน่น

น้ำตกวังกวาง
ต้นน้ำเกิดจากลำธารวังกวาง ด้านล่างมีโพรงลึกเข้าไปเหมือนถ้ำ เป็นที่ชุมนุมของฝูงกวาง

น้ำตกเพ็ญพบ
อยู่ด้านล่างของน้ำตกโผนพบ จึงตั้งชื่อน้ำตกตามชื่อ "เพ็ญ" แฟนของโผน กิ่งเพชร เพื่อให้คู่กัน

ลานพระแก้ว
เป็นที่ประดิษฐาน องค์พระแก้ว ตามลานหินมีฟองหินและกล้วยไม้ เช่น เอื้องคำหิน เอื้องม้าวิ่ง ฯลฯ

น้ำตกถ้ำสอใต้
ต้นน้ำเกิดจากลำธารถ้ำสอ เช่นเดียวกับน้ำตกถ้ำสอเหนือ เป็นน้ำตกแห่งสุดท้ายก่อนเข้าเขตป่าปิด

ลานพระพุทธเมตตา
เป็นที่ประดิษฐานองค์พระพุทธเมตตา ทุกวันที่ ๑๖-๑๘ เมษายน ชาวบ้านจะขึ้นมาสักการะและสรงน้ำองค์พระ

น้ำตกถ้ำสอเหนือ
ต้นน้ำเกิดจากลำธารถ้ำสอ ด้านล่างมีถ้ำที่เกิดการยุบตัวของหินและพังทลายลงมาโค้งเว้าเข้าไปข้างในเป็นเสน่ห์ของน้ำตกแห่งนี้

สระอโนดาต
สระน้ำธรรมชาติ อยู่กลางทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ กลางสระมีพันธุ์ไม้น้ำ ลานหิน ซึ่งในช่วงน้ำน้อยสามารถลงไปนั่งเล่นได้ ลานหินกว้างริมสระเหมาะแก่การนั่งพักผ่อนชมทิวทัศน์

น้ำตกถ้ำใหญ่
เกิดจากลำธาร ธารสวรรค์ ตัวน้ำตกมีลักษณะคล้ายถ้ำมีเพิงผาหินที่เกิดจากการยุบตัวของเปลือกโลกลดหลั่นลงมาเป็นชั้นหิน ด้านใต้มีโพรงถ้ำลึก

สระแก้ว
สระน้ำธรรมชาติส่วนหนึ่งของต้นน้ำธารสวรรค์ น้ำใสสะอาดมากจนมองเห็นพื้นเบื้องล่าง บรรยากาศร่มรื่น เย็นสบายรอบๆ มีทุ่งดอกไม้หลากสีและดงเฟิร์นเขียวชอุ่ม

เที่ยวน้ำตกกลางป่าดงดิบ

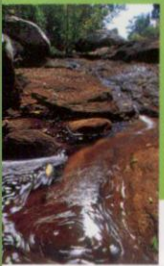
เริ่มออกเดินจากที่พักแต่เช้าตรู่ ผ่านดงเฟิร์นกูดเกี๊ยะเขียวชอุ่ม ชมพระอาทิตย์ขึ้นที่ลานพระแก้ว จากนั้นมุ่งหน้าเข้าสู่ป่าดงดิบในเส้นทางสายน้ำตกเริ่มจากน้ำตกวังกวาง น้ำตกเพ็ญพบใหม่ น้ำตกโผนพบ น้ำตกเพ็ญพบ น้ำตกถ้ำใหญ่ น้ำตกธารสวรรค์

เส้นทางต่อจากนี้จนถึงน้ำตกแห่งต่อไป คือ น้ำตกถ้ำสอเหนือและน้ำตกถ้ำสอใต้ ค่อนข้างไกลประมาณ ๕ กิโลเมตร แต่ก็คุ้มค่ากับความงดงามตลอดเส้นทางจะพบพันธุ์ไม้ในป่าดงดิบเขาที่น่าสนใจหลายชนิด ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ไม้จำพวกสนสามพันปี พญามะขามป้อมดง ไม้วงศ์ก่อ ริมลำธารมีสนสามพันปี และเมเปิ้ลหรือก่วมแดง ที่เปลี่ยนใบเป็นสีแดงร่วงหล่นทั่วพื้นป่าและผิวน้ำในฤดูหนาว เช่นเดียวกับกุหลาบพันปีสีขาว และสีแดงที่บานสะพรั่งในหน้าร้อนพร้อมๆ กับดอกไม้ กล้วยไม้ สีสวย หลายชนิด ลานหินบริเวณน้ำตก มีหลุมน้ำกุมภลักษณ์ (pot hole) รูปร่างแปลกตาคล้ายหม้อน้ำกระจายอยู่ทั่วไป มอส เฟิร์น ไลเคน สีเขียวสด เกาะจับตามก้อนหิน โขดหินที่ชุ่มชื้น งดงามราวกับสวนป่าที่จัดแต่งอย่างลงตัว หลังจากอิ่มตาอิ่มใจกับสายน้ำแล้วเดินย้อนกลับออกมาเข้าสู่เส้นทางเดิมต่อไปยังสระอโนดาตและสระแก้ว ชมพันธุ์ไม้ในบึงน้ำล้อมรอบด้วยดงเฟิร์น ทิวสน และทุ่งดอกไม้ ชมทิวทัศน์พระอาทิตย์ตกยามเย็น ก่อนกลับสู่ที่พักหรืออาจจะแวะสักการะองค์พระพุทธเมตตาที่ลานพระพุทธเมตตาเพื่อความเป็นสิริมงคลก่อนก็ได้

ง เส้นทางเลาะเลียบภูกระดึง ตามรอยเสรีไทย

เทือกเขาสลับซับซ้อนและผืนป่าอุดมสมบูรณ์ที่ปกคลุมอยู่รายรอบภูกระดึง คือชัยภูมิที่ดียิ่งในการก่อสร้างเส้นทางยุทธศาสตร์ที่รู้จักกันในนาม "เส้นทางเสรีไทย" ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นแนวเขตรอยต่อระหว่างภูกระดึงกับภูแปลกในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ แม้เส้นทางสายนี้จะไม่เคยถูกใช้ตามวัตถุประสงค์การสร้างเนื่องจากสภาพการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป หากผลพวงที่ได้คือการค้นพบน้ำตกตาดร้องหรือตาดฮ้อง น้ำตกขนาดใหญ่ด้านล่างสายเลือดเดียวกับน้ำตกขุนพองที่ยิ่งใหญ่บนภูกระดึง และจากเส้นทางยุทธศาสตร์ในอดีตได้ถูกพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวในปัจจุบันตลอดเส้นทางสายนี้จึงมีเรื่องราวน่าสนใจมากมายให้ค้นหา

ลำธารและเกาะแก่งหินระหว่างเส้นทาง

ป่าไผ่แทรกสลับกับป่าดิบแล้ง

ผลผลิตจากความอุดมของผืนป่า

ลำธารที่เป็นส่วนหนึ่งของต้นน้ำพอง

เส้นทางเสรีไทย
จากเส้นทางยุทธศาสตร์ ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางศึกษาธรรมชาติสู่น้ำตกตาดร้อง

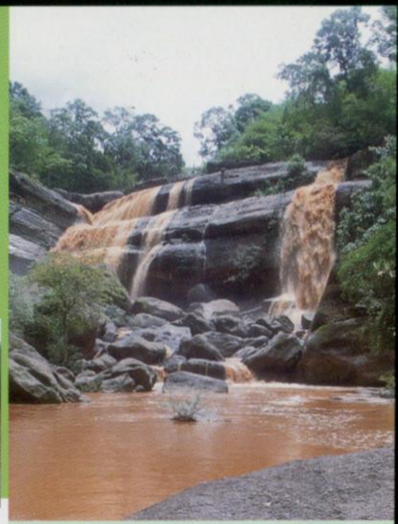
น้ำตกตาดร้อง
น้ำตกขนาดใหญ่ที่ค้นพบระหว่างการสร้างเส้นทางเสรีไทยในอดีต

เส้นทางศึกษาธรรมชาติตามรอยเสรีไทย

จากเส้นทางเสรีไทยที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ในอดีต ได้รับการปรับปรุงให้เป็นเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ เหมาะสำหรับผู้ที่ชื่นชอบธรรมชาติ ความตื่นเต้นท้าทาย นักท่องเที่ยวที่สนใจต้องติดต่อเจ้าหน้าที่นำทางจากศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบ้านศรีฐาน เพราะเส้นทางต้องลัดเลาะผ่านลำธารและผืนป่าอาจทำให้หลงทางได้ จากศูนย์บริการฯ ถึงหน่วยพิทักษ์บ้านนาน้อยระยะทางประมาณ ๙ กิโลเมตร หลังจากนั้นต้องเดินเท้าขี่จักรยาน หรือจักรยานยนต์ เข้าไปอีกราว ๑๒ กิโลเมตร สำหรับรถยนต์จะเข้าไปได้เฉพาะช่วงฤดูแล้งและต้องเป็นรถขับเคลื่อนสี่ล้อสุดปลายทางที่น้ำตกตาดร้อง ซึ่งค้นพบระหว่างการสร้างเส้นทางเสรีไทย ก่อนถึงน้ำตกประมาณ ๖ กิโลเมตร มีจุดกางเต็นท์ใกล้ลำธารที่อุทยานฯ จัดเตรียมไว้ให้พักแรม โดยรวมมีป่าหลายประเภททั้งป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง และป่าดงดิบเขามีพันธุ์ไม้น่าสนใจหลายชนิด ตามโขดหินปกคลุมด้วยไลเคน มอส เฟิร์น สีเขียวสด มีกล้วยไม้ป่า กระเช้าสีดาประดับอยู่ตามคบไม้ เมื่อถึงช่วงที่เป็นวังน้ำหรือคุ้งน้ำที่เป็นแอ่งน้ำใหญ่มีปลามากมาย ไม่สามารถเดินต่อไปได้ต้องตัดขึ้นสู่เส้นทางบนบก ได้ความสนุกสนานมีรสชาติอีกแบบหนึ่ง

เส้นทางเสรีไทย

เส้นทางเสรีไทยจากจังหวัดเลยถึงจังหวัดเพชรบูรณ์สร้างขึ้นช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ ๒ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๖-๒๔๘๗ เพื่อนำจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ไปหลบซ่อนในที่ปลอดภัย เริ่มต้นเส้นทางที่บ้านศรีฐาน ตำบลศรีฐาน อำเภอวังสะพุง (ปัจจุบันขึ้นอยู่กับอำเภอภูกระดึง) ลัดเลาะเลียบลำห้วยน้ำพอง ลำห้วยมะคะด้านล่างภูกระดึง ผ่านบ้านทานตะวัน บ้านนาโก บ้านนาน้อย จนถึงบ้านตาดร้อง แล้วตัดข้ามสันเขาเข้าสู่เขตจังหวัดเพชรบูรณ์ที่บ้านหนองผักบุ้ง ผ่านบ้านวังกวาง บ้านชำบอน บ้านชำม่วง เข้าเขตอำเภอน้ำหนาว อำเภอหล่มเก่า สุดปลายทางที่อำเภอหล่มสัก ระยะทางทั้งสิ้นประมาณ ๘๐ กิโลเมตร ใช้เวลาก่อสร้างนานเกือบปี ใช้แรงงานจำนวนนับพันคน แต่เมื่อสถานการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป จอมพล แปลก ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยไม่มีโอกาสได้มาตรวจเส้นทางเสรีไทยหรือใช้บ้านพักที่สร้างเตรียมไว้เลย

น้ำตกตาดร้อง (ตาดฮ้อง)

น้ำตกตาดร้อง หรือ ตาดฮ้อง ในภาษาอีสาน ("ตาด" หมายถึง น้ำตก "ฮ้อง" หมายถึง ร้อง) เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่เกิดจากลำน้ำพองสายเลือดเดียวกันกับน้ำตกขุนพองด้านบน การค้นพบน้ำตกแห่งนี้เป็นผลพวงจากการสร้างเส้นทางเสรีไทย เมื่อถึงรอยต่อระหว่างภูแปลกกับภูกระดึง ซึ่งปกคลุมด้วยผืนป่ารกชัฏ คณะผู้ก่อสร้างก็ได้ยินเสียงดังกึกก้องของสายน้ำ ต้นกำเนิดเสียงที่ดังไปทั่วหุบเขา คือ น้ำตกขนาดใหญ่ที่บริสุทธิ์งดงาม ไหลผ่านหน้าผาสูงชัน ๓ ชั้น สูงประมาณ ๕๐ เมตร สองฝั่งลำน้ำเป็นผาหินสูงชัน เมื่อสายน้ำไหลผ่านหน้าผาสองด้านจะสะท้อนและบีบเสียงให้ดังกึกก้องไปทั่วผืนป่า เป็นที่มาของชื่อน้ำตก ลานหินกว้างบนชั้นที่ ๓ ของน้ำตกเป็นจุดชมทิวทัศน์ที่งดงาม แต่ต้องปีนป่ายโขดหินและหน้าผาชัน จึงต้องใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่ง

เก็บมาฝากจากภูกระดึง

ภูกระดึง มิได้มีเพียงความงดงามของทิวทัศน์เหนือภูผา ทิวสน เมเปิ้ลแดงหรือก่วมแดง กุหลาบพันปีสีสวย หากทุกย่างก้าวที่เริ่มขึ้นสู่ภูกระดึง ตลอดสองข้างทางมีสิ่งสวยงามน่าสนใจอีกมากมาย ตั้งแต่ผืนดินถึงคบไม้ เราเคยสังเกตบ้างไหม มาร่วมกันสำรวจค้นหาความงดงามเล็กๆ ใกล้ตัวที่เราอาจหลงลืมละเลยไป เก็บไว้ในความทรงจำกลับไปเป็นของฝาก

เมเปิ้ล : ไฟเดือนห้า ราชินีสีเพลิง

เมเปิ้ลแดง *(Acer calcaratum)* หรือ ก่วมแดง เป็นพันธุ์ไม้เขตอบอุ่นในวงศ์ Aceraceae ประเภทกึ่งผลัดใบขนาดใหญ่ ชอบขึ้นอยู่ริมลำธารในป่าดงดิบเขาที่ระดับความสูง ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลในเขตจังหวัดเลย พิษณุโลก ประเทศลาวและเวียดนาม รูปร่างใบโดดเด่นเป็นสามแฉก ปลายแหลม โคนใบกลมมน เมื่อถึงฤดูหนาวใบสีเขียวจะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีแดงสด ผืนป่าจึงดูแดงฉานราวกับเปลวเพลิงในหน้าแล้ง ชาวบ้านจึงเรียกขานกันอีกชื่อหนึ่งว่า "ไฟเดือนห้า" ราชินีสีเพลิงที่ร่วงโรยจะร่วงหล่นปกคลุมทั่วพื้นป่าโขดหิน ลอยละล่องไปตามสายน้ำในลำธาร งดงามราวกับภาพวาด นอกจากนี้สำหรับคนเดินป่าแล้ว หากแลเห็นเมเปิ้ลที่ใด นั่นหมายถึงว่ามีแหล่งน้ำอยู่ที่นั่นหรือบริเวณใกล้เคียงอย่างแน่นอน

ลวดลายงดงามของไลเคน

เฟิร์นรูปร่างแปลกตาที่พบได้ทั่วไป

แหล่งสะสมพันธุ์ไม้โบราณ

ไลเคน : บรรพบุรุษของโลก พืชชั้นต่ำที่เกาะจับอยู่ตามต้นไม้ กำเนิดขึ้นเกือบ ๕,๐๐๐ ล้านปีมาแล้ว มีวงจรชีวิตที่น่ามหัศจรรย์ด้วยการเกื้อกูลที่ลงตัวระหว่างสาหร่ายและราราให้ที่พักอาศัยขณะที่สาหร่ายทำหน้าที่ปรุงอาหารตอบแทน ดุจมีสองชีวิตในร่างเดียวกัน ทำให้มีรูปร่างหลากหลายทั้งเป็นแผ่น เป็นใบ เป็นพุ่มหรือกอ และเป็นเส้นสาย ทำหน้าที่เป็นห่วงโซ่อาหารแก่สัตว์เล็กๆ เป็นดัชนีบ่งบอกสภาพป่า การเกิดไฟป่า มลภาวะในอากาศ บอกอายุของโบราณวัตถุ โบราณสถานที่มันเกาะอยู่ และสารสกัดยังนำมาใช้ในการแพทย์ การฟอกและทำสีย้อม ทำอาหาร บรั่นดี เบียร์ น้ำหอม ยาสระผม ได้อีกด้วย

เฟิร์น : ฟอสซิลที่มีชีวิต พืชพันธุ์ที่มีอายุยาวนานเกือบ ๔๐๐ ล้านปี เสมือน "ฟอสซิลที่มีชีวิต" มากกว่า ๑๐,๐๐๐ ชนิดในโลก ทั้งเฟิร์นดินหรือเฟิร์นต้น เฟิร์นอิงอาศัย และเฟิร์นน้ำ มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อระบบนิเวศวิทยาและมวลมนุษยชาติ เป็นตัวแทนความชุ่มชื้นของผืนป่า สมุนไพรรักษาโรค ทำปุ๋ยพืชสด ทำเครื่องจักสาน

สน : พืชมีเมล็ดยุคไดโนเสาร์ สน หรือ "แปก" ในภาษาพื้นเมืองอีสาน คือพืชโบราณไร้ดอกยุคเดียวกับไดโนเสาร์เมื่อราว ๒๐๐ ล้านปีที่แล้วที่ยังหลงเหลืออยู่ มีทั้งสนสองใบ *(Pinus merkusii)* และสนสามใบ *(Pinus kesiya)*

ข้าวตอกฤาษี

ดอกของสนสองใบ

ป่าปิด ทำไมต้องปิดป่า ?

พื้นที่กว่า ๗๐% ของภูกระดึง โดยเฉพาะทางทิศเหนือปกคลุมด้วยป่าดิบเขา ป่าสนเขา และทุ่งหญ้าที่บริสุทธิ์อุดมสมบูรณ์ที่รู้จักกันในนาม "ป่าปิด" หลายคนอาจสงสัยว่าทำไมต้อง "ปิดป่า" คำตอบคือ ผืนป่าเหล่านี้เปรียบเสมือน "ขั้วหัวใจ" ผลิตสายน้ำมากมายสูบฉีด หล่อเลี้ยงพื้นที่ราบกว้างใหญ่ก่อนไหลลงสู่ด้านล่าง กำเนิดเป็นลำน้ำพอง เป็น "เกาะสีเขียว" บ้านอันอบอุ่นของสัตว์ป่านานาชนิด โดยเฉพาะช้างป่า ที่ไม่สามารถเดินทางข้ามไปมาตามเส้นทางช้างระหว่างผืนป่าภูหลวง ภูกระดึง ภูผาม่าน น้ำหนาว ภูเขียว ได้เหมือนในอดีต เป็นห้องเรียนธรรมชาติ แหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย ที่ต้องได้รับการอนุญาตจากกรมป่าไม้ มีน้ำตกและหน้าผาที่งดงามหลายแห่ง ทั้งน้ำตกขุนพอง น้ำตกที่ใหญ่ที่สุดในภูกระดึง น้ำตกผาน้ำผ่า น้ำตกที่สูงที่สุดในภูกระดึง น้ำตกรัตนา น้ำตกหงษ์ทอง แง่งทิดหา โหล่นถ้ำพระ โหล่นฟ้าโลมดิน และผาส่องโลกที่สามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้เกือบ ๓๖๐ องศา ทางอุทยานฯจึงต้องปิดป่าเพื่อรักษา "ขั้วหัวใจ" ไม่ให้ถูกตัดขาด มิฉะนั้นเราจะไม่มีโอกาสได้เห็นความงดงามแห่งภูผานี้อีกเลย

ดอกไม้บานที่ภูกระดึง

ไม่ว่าฤดูกาลใดที่ราบกว้างใหญ่บนภูกระดึงยังคงงดงามราวสวนหย่อมขนาดใหญ่ ตั้งแต่พื้นดินถึงคบไม้ประดับประดาด้วยดอกไม้หลากสีสันที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาผลิดอกแย้มบาน นอกจากนี้ยังมีพันธุ์ไม้ต้นแบบ (Type Specimen) ชนิดใหม่ของโลก เช่น "หญ้านายเต็ม" ที่ตั้งชื่อเป็นเกียรติแก่ ดร.เต็ม สมิตินันทน์ นักพฤกษศาสตร์คนสำคัญของไทยผู้ค้นพบหญ้าชนิดนี้เป็นครั้งแรกที่ภูกระดึงเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๔

ฤดูกาลแห่งดอกไม้

ฤดูฝน (มิ.ย.-ก.ย.)

ผืนป่าชุ่มฉ่ำด้วยน้ำฝน ลานหิน พื้นดิน ถึงคบไม้เต็มไปด้วยพืชพันธุ์น้อยใหญ่ทั้งไลเคน ฟองหิน ฝอยลม มอส ข้าวตอกฤาษี เฟิร์นกระปรอกสิงห์ เฟิร์นเขากวาง เฟิร์นกนกนารี เทียนภู เปราะภู มณเฑียรทอง หงอนนาค เอนอ้า ดอกไม้กินแมลง เช่น ดุสิตา สร้อยสุวรรณา หยาดน้ำค้าง หญ้าข้าวก่ำ หม้อข้าวหม้อแกงลิง กล้วยไม้หลายชนิดยังแย้มบาน เช่น ปัดแดง เอื้องตาเหิน ไหว ยี่โถปีนัง กะเรกะร่อน

ปลายฝนต้นหนาว (ต.ค.-ม.ค.)

ทุ่งหญ้า ป่าสนเขา ป่าดิบเขา เต็มไปด้วยพันธุ์ไม้ ดอกไม้หลากสีสัน อาทิ เมเปิ้ลหรือก่วมแดงที่เปลี่ยนใบเป็นสีแดง แววมยุรา กระดุมเงิน หงอนเงือก ดาวเรืองภู ดอกหรีด หญ้าเหลี่ยม เอนอ้า สรัสจันทร เทียนภู ตุ้มหูขาว ยี่โถปีนัง เหล่าดอกไม้กินแมลง เช่น ดุสิตา สร้อยสุวรรณา ทิพเกสร หยาดน้ำค้าง หม้อข้าวหม้อแกงลิง

ฤดูร้อน (ก.พ.-พ.ค.)

ฤดูกาลแห่งกล้วยไม้ ทั้งบนลานหิน ในทุ่งหญ้า ป่าสนเขา ป่าดิบ อาทิ เอื้องคำหิน เอื้องม้าวิ่ง เอื้องใบหมาก เอื้องดินลาว สิงโตสมอหิน เอื้องตาเหิน เอื้องเขากวาง เอื้องม่อนไข่ เอื้องสำเภางาม เอื้องคำเหลี่ยม เอื้องแซะภู เอื้องสิงโต เอื้องช้างน้าว รองเท้านารีเหลืองเลย กะเรกะร่อน ดอกไม้สีจัดจ้านบานสะพรั่งทั้งกุหลาบพันปีสีแดงและสีขาว ส้มแปะ ช่อไข่มุก สนทราย กระเจียวทุ่ง

เอื้องใบหมาก

ดุสิตา

จอกบ่วาย

ส้มแปะ

นกอีเสือสีน้ำตาล (Brown Shrike)

นกเขาใหญ่ (Spotted Dove)

นกแซงแซวสีเทา (Ashy Drongo)

ฝูงวิหคแห่งพงไพร

การดูนก คือ เส้นทางสู่การเรียนรู้ธรรมชาติ ทำให้เรารู้จัก เข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติ ปัจจุบันมีนกชนิดต่างๆ เกือบ ๑๐,๐๐๐ ชนิด อยู่ในทุกหนแห่งของโลก นก "อาร์คีออพเทอริกซ์" บรรพบุรุษของนกถือกำเนิดขึ้นกว่า ๑๓๐ ล้านปีที่แล้ว พัฒนาจากสัตว์เลื้อยคลานสู่การเป็นเจ้าเวหาอย่างน่าอัศจรรย์ ภูกระดึง มีนกเกือบ ๒๐๐ ชนิด อยู่ตามป่าประเภทต่างๆ ตั้งแต่เชิงภูจนถึงที่ราบบนยอดภู

นกในป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ ได้แก่ นกหัวขวาน นกแซงแซว นกจับแมลง นกกระจิบ นกโพระดก นกตะขาบทุ่ง นกกระทาทุ่ง

นกในป่าดงดิบ ได้แก่ นกหัวขวานสามนิ้วหลังทอง นกจาบดินอกลาย นกกระทาทุ่ง นกตะขาบทุ่ง นกกินแมลงอกเหลือง นกกระติ๊ดตะโพกขาว

นกในทุ่งหญ้าและป่าสน ได้แก่ นกกระทาทุ่ง นกคุ่มอืดใหญ่ นกกระแตแต้แว๊ด นกกระปูดเล็ก นกแอ่นพง นกเด้าดิน นกปรอดแก้มแดง นกปรอดหัวโขน นกจับแมลงเล็กขาวดำ นกแซงแซวสีเทา

นกตามหน้าผา ได้แก่ นกแอ่น นกกระลิงเขียดสีเทา นกไต่ไม้ท้องสีเม็ดมะขาม นกไต่ไม้หน้าผากกำมะหยี่ นกมุ่นรกตาขาว นกศิวะปีกสีฟ้า นกเสือแมลงหัวขาว นกกระจิบหญ้าสีน้ำตาล นกเดินดงสีคล้ำ นกกิ้งโคลงแกลบหัวเทา นกจาบปีกอ่อนอกเหลือง นกปรอดภูเขา เหยี่ยวต่างๆ

นกตามแหล่งน้ำ ลำธาร ได้แก่ นกยางกรอก นกกระแตแต้แว๊ด นกปากซ่อม นกกระปูดใหญ่ นกพง นกเอี้ยงถ้ำ นกกระเต็นน้อยธรรมดา นกบั้งรอกใหญ่ นกปีกลายสก็อต นกเด้าลมหลังเทา นกอุ้มบาตร

นกหัวขวาน สามนิ้วหลังสีทอง (Common Flameback)

โครงการอาสาสมัครพิทักษ์ภูกระดึง

ริเริ่มขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๓๗ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เกิดจิตสำนึก รักและหวงแหนร่วมกันดูแลรักษา เพียงแค่แจ้งความประสงค์ขอเข้าร่วมโครงการฯ ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวศรีฐาน รับถุงขยะติดตัวขึ้นไป เราก็เริ่มลงมือปฏิบัติหน้าที่ได้ทันทีด้วยการเก็บขยะระหว่างทางขึ้นลงและที่พักแรม ตักเตือนเพื่อนร่วมทางให้นำขยะกลับลงมาทิ้งด้านล่าง ช่วยกันป้องกันไฟป่า รวมทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น เมื่อถึงเวลากลับก็นำขยะทุกชิ้นที่เก็บได้มาชั่งน้ำหนักที่ศูนย์บริการฯ เพื่อรับมอบเกียรติบัตรเป็นหนึ่งในอาสาสมัครพิทักษ์ภูกระดึงอย่างสมบูรณ์แบบ นับจนถึงปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครพิทักษ์ภูกระดึงหลายหมื่นคนแล้ว

ข้อมูลการเดินทางและข้อแนะนำ

รถยนต์

เส้นทางที่ ๑ จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข ๑ (ถนนพหลโยธิน) ผ่านสระบุรี เข้าทางหลวงหมายเลข ๒๑ ผ่านจังหวัดเพชรบูรณ์สู่อำเภอหล่มสัก จากนั้นใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๒ (หล่มสัก-ชุมแพ) ผ่านจังหวัดชัยภูมิเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ (โนนหัน-เลย) ถึงทางแยกอำเภอภูกระดึง เลี้ยวซ้ายเข้าสู่เส้นทางหมายเลข ๒๐๑๙ ประมาณ ๘ กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูกระดึง

เส้นทางที่ ๒ จากจังหวัดนครราชสีมาใช้เส้นทางนครราชสีมา-ขอนแก่น ถึงจังหวัดขอนแก่นเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๑๒ ผ่านอำเภอชุมแพ ต่อจากนี้ใช้เส้นทางเดียวกับเส้นทางที่ ๑ จนถึงที่ทำการอุทยานฯ

รถโดยสารประจำทาง

มีรถโดยสารประจำทางปรับอากาศวิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-เลย ทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๐ ชั่วโมง

สอบถามรายละเอียดได้ที่สถานีขนส่งสายตะวันออกเฉียงเหนือ (หมอชิตใหม่) โทร. ๐-๒๙๓๖-๒๘๕๒-๖๖ และรถทัวร์ของบริษัทแอร์เมืองเลย สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. ๐-๒๙๓๖-๐๑๔๒ ลงรถทัวร์ที่ผานกเค้าแล้วต่อรถสองแถวไปยังที่ทำการอุทยานฯ

รถไฟ

มีขบวนรถออกจากสถานีกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) ถึงขอนแก่น วันละประมาณ ๖ เที่ยว จากขอนแก่น ต่อรถประจำทางสายขอนแก่น-เลย ไปลงที่ผานกเค้าแล้วต่อรถสองแถว สู่ที่ทำการอุทยานฯ

สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. ๐-๒๒๒๕-๑๓๐๐ ต่อ ๕๒๐๑

เครื่องบิน

มีเที่ยวบินกรุงเทพฯ-ขอนแก่น ของบริษัท การบินไทย จำกัด วันละ ๕ เที่ยว ใช้เวลาประมาณ ๕๕ นาที จากขอนแก่นต่อรถประจำทางสายขอนแก่น-เลย ไปลงที่ผานกเค้าแล้วต่อรถสองแถว สู่ที่ทำการอุทยานฯ สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. ๐-๒๖๒๘-๒๐๐๐, ๐-๒๒๘๐-๐๐๖๐

สิ่งอำนวยความสะดวก ที่พัก

ทางอุทยานฯ มีบ้านพักหลายรูปแบบบริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยววังกวาง ทั้งบ้านพัก บังกะโล เรือนแถว เต็นท์กึ่งถาวร และเต็นท์ผ้าร่ม โดยต้องชำระค่าธรรมเนียมการกางเต็นท์ ๓๐ บาท/หลัง/คืน ติดต่อจองที่พักล่วงหน้าประมาณ ๓๐ วัน ได้ที่ส่วนอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ บางเขน กรุงเทพฯ โทร. ๐-๒๕๗๙-๗๒๒๓, ๐-๒๕๗๙-๕๗๓๔,หรือ ๐-๒๕๖๑-๔๒๙๒ ต่อ ๗๒๔, ๗๒๕ ซึ่งในระหว่างเดือนมิถุนายน-กันยายนของทุกปี ทางอุทยานฯ จะปิดการให้บริการ ห้ามนักท่องเที่ยวขึ้นไปบนภูกระดึง

สอบถามรายละเอียดได้ที่อุทยานแห่งชาติภูกระดึง หมู่ ๑ ตำบลศรีฐาน อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ๔๒๑๘๐ โทร. ๐-๔๒๘๗-๑๓๓๓, ๐-๔๒๘๑-๑๑๑๒ หรือที่ http://welcome.to/pkd หรือ E-mail มาที่ pkd @thaimail.com

ร้านอาหาร

มีร้านอาหารให้บริการหลายสิบร้าน บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยววังกวาง นอกจากนี้ยังมีร้านอาหารกระจายอยู่ตามซำต่างๆ ระหว่างทางขึ้นสู่ภูกระดึง และบริเวณหน้าผาต่างๆ บนหลังแป

ข้อแนะนำ

เดินป่า และพักแรม

- ติดต่อขอเจ้าหน้าที่นำทางจากอุทยานฯ (กรณีเส้นทางซับซ้อน/ป่าทึบ)
- ศึกษาเส้นทาง ตรวจดูแผนที่และเข็มทิศก่อนออกเดินทาง
- ดื่มน้ำให้อิ่มก่อนออกเดิน๓๐นาที
- เดินตามเส้นทางที่กำหนดหรืออนุญาต ปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานฯ อย่างเคร่งครัด
- กางเต็นท์พักแรมในบริเวณที่ทางอุทยานฯ อนุญาตหรือจัดไว้ให้ เลือกทำเลกางเต็นท์บนเนินหรือที่สูงอยู่ในที่โล่งด้านเหนือลม ส่วนกองไฟ อยู่ด้านใต้ลมและดับกองไฟก่อนเข้านอน
- ทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้หรือนำกลับออกมา

เที่ยวทุ่ง

- สวมหมวก ใส่เสื้อแขนยาวป้องกันหญ้าบาด ไม่ควรใส่เสื้อผ้ายืดซึ่งทำให้ขนหญ้าเกี่ยวติดได้ง่าย
- เตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นไปด้วย เช่น กระติกน้ำ แว่นขยาย สมุดบันทึก ดินสอ ปากกา กล้องถ่ายรูป
- เดินตามทางเดินที่มีอยู่เรียงแถวกันไป ไม่เดินเหยียบย่ำออกไปในทุ่ง
- ไม่ทิ้งขยะในทุ่งหญ้า รวบรวมนำกลับออกมา
- ไม่เด็ดหรือถอนต้นไม้ ดอกไม้ หรือนำกลับออกมา

เที่ยวน้ำตก

- ใส่เสื้อผ้าที่กระชับ น้ำหนักเบา ไม่อุ้มน้ำ
- สังเกตระดับน้ำหรือน้ำป่า หากมีฝนตกหนักควรรีบขึ้นจากน้ำมาอยู่ในบริเวณที่ปลอดภัย
- ควรมีผู้ร่วมเล่นน้ำหรืออยู่บริเวณใกล้เคียง ไม่ลงเล่นน้ำคนเดียว
- ไม่ลงเล่นน้ำบริเวณน้ำลึก หรือวังน้ำวนที่อันตราย
- ไม่ปีนป่ายก้อนหิน โขดหิน หน้าผา บริเวณน้ำตก
- ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพราะอาจเกิดการมึนเมาเสี่ยงต่อการจมน้ำ
- ไม่ทิ้งขยะบริเวณน้ำตกหรือทางเดิน
- ไม่ขีดเขียนบนก้อนหิน หน้าผา

อัตราค่าที่พักในอุทยานแห่งชาติภูกระดึง

บ้านเสลี่ยมดง	๒,๐๐๐	บาท/คืน	บ้านแววมยุรา	๓,๕๐๐	บาท/คืน
บ้านอัมพวา	๒,๐๐๐	บาท/คืน	บ้านสำเภาเงิน	๓,๕๐๐	บาท/คืน
บ้านสุพรรณิการ์	๒,๐๐๐	บาท/คืน	เรือนแถว หยาดน้ำค้าง	๑,๕๐๐	บาท/คืน
บ้านทรงบาดาล	๒,๐๐๐	บาท/คืน			
บ้านสายน้ำผึ้ง	๒,๐๐๐	บาท/คืน	เรือนแถว เทียนน้ำ	๙๐๐	บาท/คืน
บ้านลำดวนดง	๒,๐๐๐	บาท/คืน			
บ้านนาคราช	๒,๐๐๐	บาท/คืน	เต็นท์กึ่งถาวร	๒๐๐	บาท/หลัง/คืน
บ้านสนทราย	๒,๐๐๐	บาท/คืน	เต็นท์ผ้าร่ม	๑๐๐	บาท/หลัง/คืน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๒๐๒ อาคารเลอคองคอร์ด ถนนรัชดาภิเษก
ห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐
โทร. ๖๖-๒๖๙๔-๑๒๒๒ (๔๐ เลขหมาย)
โทรสาร ๖๖-๒๖๙๔-๑๒๒๐-๑
Internet : www.tat.or.th
E-mail Address : center@tat.or.th

สำนักงาน ททท. ในประเทศ

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๑ (ภาคเหนือตอนบน)
๑๐๕/๑ ถนนเชียงใหม่-ลำพูน ตำบลวัดเกตุ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๐๐๐
โทร. ๐-๕๓๒๔-๘๖๐๔, ๐-๕๓๒๔-๘๖๐๗, ๐-๕๓๒๔-๑๔๖๖
โทรสาร ๐-๕๓๒๔-๘๖๐๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๒ (ภาคเหนือตอนบน)
๔๔๘/๑๖ ถนนสิงหไคล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐
โทร. ๐-๕๓๗๑-๗๔๓๓
โทรสาร ๐-๕๓๗๑-๗๔๓๔
พื้นที่ความรับผิดชอบ เชียงราย พะเยา อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๓ (ภาคเหนือตอนล่าง)
๒๐๙/๗-๘ ศูนย์การค้าสุรสีห์ ถนนบรมไตรโลกนาถ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐
โทร. ๐-๕๕๒๕-๒๗๔๓
โทรสาร ๐-๕๕๒๕-๒๗๔๒
พื้นที่ความรับผิดชอบ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต ๔ (ภาคเหนือตอนล่าง)
๑๙๓ ถนนตากสิน ตำบลหนองหลวง อำเภอเมือง จังหวัดตาก ๖๓๐๐๐
โทร. ๐-๕๕๕๑-๔๓๔๑-๓
โทรสาร ๐-๕๕๕๑-๔๓๔๔
พื้นที่ความรับผิดชอบ ตาก พิจิตร กำแพงเพชร

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๑ (ภาคกลางฝั่งตะวันตก)
ถนนแสงชูโต ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ๗๑๐๐๐
โทร. ๐-๓๔๕๑-๑๒๐๐
โทรสาร ๐-๓๔๕๑-๑๒๐๐
พื้นที่ความรับผิดชอบ กาญจนบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๒ (ภาคกลางฝั่งตะวันตก)
๕๐๐/๕๑ ถนนเพชรเกษม อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๒๐
โทร. ๐-๓๒๔๗-๑๐๐๕-๖
โทรสาร ๐-๓๒๔๗-๑๕๐๒
พื้นที่ความรับผิดชอบ เพชรบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๓ (ภาคกลางฝั่งตะวันออก)
๖๐๙ หมู่ ๑๐ ถนนพระตำหนัก อำเภอบางละมุง เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ๒๐๒๖๐
โทร. ๐-๓๘๔๒-๗๖๖๗, ๐-๓๘๔๒-๘๗๕๐
โทรสาร ๐-๓๘๔๒-๙๑๑๓
พื้นที่ความรับผิดชอบ ชลบุรี สมุทรปราการ

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๔ (ภาคกลางฝั่งตะวันออก)
๑๕๓/๔ ถนนสุขุมวิท ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ๒๑๐๐๐
โทร. ๐-๓๘๖๕-๕๔๒๐-๑, ๐-๓๘๖๖-๔๕๘๕
โทรสาร ๐-๓๘๖๕-๕๔๒๒
พื้นที่ความรับผิดชอบ ระยอง จันทบุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๕ (ภาคกลางฝั่งตะวันออก)
๑๐๐ หมู่ ๑ ถนนตราด-แหลมงอบ ตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ๒๓๑๒๐
โทร. ๐-๓๘๕๙-๗๒๕๕, ๐-๓๘๕๙-๗๘๕๙, ๐-๓๘๕๙-๗๒๖๐ โทรสาร ๐-๓๘๕๙-๗๒๕๕
พื้นที่ความรับผิดชอบ ตราด และหมู่เกาะ

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๖ (ภาคกลางตอนบน)
๑๐๘/๒๒ หมู่ ๔ ตำบลประตูชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐
โทร. ๐-๓๕๒๔-๖๐๗๖-๗
โทรสาร ๐-๓๕๒๔-๖๐๗๘
พื้นที่ความรับผิดชอบพระนครศรีอยุธยาสระบุรี อ่างทอง สุพรรณบุรี ปทุมธานี และนนทบุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๗ (ภาคกลางตอนบน)
ถนนรอบวัดพระธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ๑๕๐๐๐
โทร. ๐-๓๖๔๒-๒๗๖๘-๙
โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๗๖๙
พื้นที่ความรับผิดชอบ ลพบุรี นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๘ (ภาคกลางตอนบน)
๑๘๒/๘๘ หมู่ ๑ ถนนสุวรรณศร ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ๒๖๐๐๐
โทร. ๐-๓๗๓๑-๒๒๘๒, ๐-๓๗๓๑-๒๒๘๔
โทรสาร ๐-๓๗๓๑-๒๒๘๖
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครนายก สระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๑ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง)
๒๑๐๒-๒๑๐๔ ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๔๒๑-๓๐๓๐, ๐-๔๔๒๑-๓๖๖๖
โทรสาร ๐-๔๔๒๑-๓๖๖๗
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๒ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง)
๒๖๔/๑ ถนนเขื่อนธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๐๐๐
โทร. ๐-๔๕๒๔-๓๗๗๐
โทรสาร ๐-๔๕๒๔-๓๗๗๑
พื้นที่ความรับผิดชอบ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ ยโสธร

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๓ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน)
๑๕/๕ ถนนประชาสโมสร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๔๔๙๘-๙
โทรสาร ๐-๔๓๒๔-๔๔๙๗
พื้นที่ความรับผิดชอบ ขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๔ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน)
๑๘๔/๑ ถนนสุนทรวิจิตร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ๔๘๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๕๑-๓๔๙๐-๑
โทรสาร ๐-๔๒๕๑-๓๔๙๒
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครพนม สกลนคร มุกดาหาร

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๕ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน)
๑๖/๕ ถนนมุขมนตรี ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ๔๑๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๓๒-๕๔๐๖-๗
โทรสาร ๐-๔๒๓๒-๕๔๐๘
พื้นที่ความรับผิดชอบ อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย เลย

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๑ (ภาคใต้ตอนล่าง)
๑/๑ ซอย ๒ นิพัทธ์อุทิศ ๓ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ๙๐๑๑๐
โทร. ๐-๗๔๒๓-๑๐๕๕, ๐-๗๔๒๓-๘๕๑๘, ๐-๗๔๒๔-๓๗๔๗ โทรสาร ๐-๗๔๒๔-๕๙๘๖
พื้นที่ความรับผิดชอบ สงขลา สตูล

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๒ (ภาคใต้ตอนล่าง)
สนามหน้าเมือง ถนนราชดำเนิน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๓๔-๖๕๑๕-๖
โทรสาร ๐-๗๕๓๔-๖๕๑๗
พื้นที่ความรับผิดชอบ นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๓ (ภาคใต้ตอนล่าง)
๑๐๒/๓ หมู่ ๒ ถนนนราธิวาส-ตากใบ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
โทร. ๐-๗๓๕๑-๖๑๔๔, ๐-๗๓๕๒-๒๔๑๑, ๐-๗๓๕๒-๒๔๑๓ โทรสาร ๐-๗๓๕๒-๒๔๑๒
พื้นที่ความรับผิดชอบ นราธิวาส ยะลา ปัตตานี

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๔ (ภาคใต้ตอนบน)
๗๓-๗๕ ถนนภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐
โทร. ๐-๗๖๒๑-๑๐๓๖, ๐-๗๖๒๑-๗๑๓๘, ๐-๗๖๒๑-๒๒๑๓ โทรสาร ๐-๗๖๒๑-๓๕๘๒
พื้นที่ความรับผิดชอบ ภูเก็ต พังงา กระบี่

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๕ (ภาคใต้ตอนบน)
๕ ถนนตลาดใหม่ บ้านดอน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐
โทร. ๐-๗๗๒๘-๘๘๑๘, ๐-๗๗๒๘-๘๘๑๘-๙
โทรสาร ๐-๗๗๒๘-๒๘๒๘
พื้นที่ความรับผิดชอบ สุราษฎร์ธานี ชุมพร ระนอง

สำนักงาน ททท. ต่างประเทศ

สำนักงานกัวลาลัมเปอร์
Suite 22.01, 22nd Floor, Menara Lion, 165, Jalan Ampang, 50450 Kuala Lumpur, MALAYSIA
Tel. : (60 3) 216-23480
Fax : (60 3) 216-23486
E-mail Address : sawatdi@po.jaring.my

สำนักงานสิงคโปร์
c/o Royal Thai Embassy, 370 Orchard Rd., Singapore 238870, SINGAPORE
Tel. : (65) 235-7694, 235-7901, 735-0637
Fax : (65) 733-5653
E-mail Address : tatsin@mbox5.singnet.com.sg

สำนักงานฮ่องกง
401 Fairmont House, 8 Cotton Tree Drive, Central, HONG KONG
Tel. : (85 2) 2868-0732, 2868-0854
Fax : (85 2) 2868-4585
E-mail Address : tathkg@hk.super.net

สำนักงานโตเกียว
Yurakucho Denki Bldg., South Tower 2nd Floor, Rm. 259, 1-7-1 Yurakucho, Chiyoda-ku, Tokyo 100, JAPAN
Tel. : (81 3) 3218-0337, 32180355, 3218-1077
Fax : (81 3) 3218-0655
E-mail Address : tattky@crisscross.com

สำนักงานโอซากา
Technoble Yotsubashi Bldg., 3rd Floor, 1-6-8 Kitahorie, Nishi-ku,Osaka 550-0014, JAPAN
Tel. : (81 6) 6543-6654, 6543-6655
Fax : (81 6) 6543-6660
E-mail Address : tatosa@ca.mbn.or.jp

สำนักงานฟูกูโอกะ
EL Gala Bldg., 6th Floor, 1-4-2 Tenjin, Chuo-ku, Fukuoka 810-0001, JAPAN
Tel. : (81 92) 725-8808 Fax: (81 92) 735-4434
E-mail Address : tatfuk@asahi-net.or.jp

สำนักงานไทเป
13th Floor, Boss Tower, No.111 Sung Chiang Road, (Near Nanking East Road Junction) TAIPEI 104
Tel. : (886 2) 2502-1600 Fax : (886 2) 2502-1603
E-mail Address : tattpe@ms3.hinet.net

สำนักงานโซล
Coryo Daeyungak Center Building, Rm. 604, 6th Floor, 25-5, 1-ka, Chungmu-ro, Chung-ku, Seoul 100-706, KOREA
Tel. : (82 2) 779-5417, 779-5418, 771-9650
Fax : (82 2) 779-5419
E-mail Address : tatsel@soback.kornet.nm.kr

สำนักงานซิดนีย์
2nd Floor, 75 Pitt Street, Sydney NSW 2000 AUSTRALIA
Tel. : (61 2) 9247-7549 Fax : (61 2) 9251-2465
E-mail Address : info@thailand.net.au

สำนักงานลอนดอน
49 Albemarle Street, London WIX 3 FE, ENGLAND, U.K.
Tel. : (44207) 499-7679 Fax : (44207) 629-5519
E-mail Address : info@tat-uk.demon.co.uk

สำนักงานแฟรงค์เฟิร์ท
Thailandisches Fremdenverkehrsamt Bethmannstr.
58 d-60311 Frankfurt/M., GERMANY
Tel. : (49 69) 138-1390 Fax : (49 69) 281-468
E-mail Address : tatfra@t-online.de

สำนักงานปารีส
90 Avenue des Champs Elysees, 75008 Paris, FRANCE
Tel. : (33 1) 5353-4700 Fax : (33 1) 4563-7888
E-mail Address : tatpar@wanadoo.fr

สำนักงานกรุงโรม
Ente Nazionale per il Turismo Thailandese, Via Barberini, 68, 4th Floor, 00187 Roma, ITALY
Tel. : (39 06) 420-14422, 420-14426
Fax : (39 06) 487-3500
E-mail Address : tat.rome@iol.it

สำนักงานลอส แองเจลีส
611 North Larchmont Blvd., 1st Floor, Los Angeles, CA 90004, U.S.A.
Tel. : (1 323) 461-9814 Fax : (1 323) 461-9834
E-mail Address : tatla@ix.netcom.com

สำนักงานนิวยอร์ก (ชั่วคราว)
C/O Royal Thai Consulate-General
351 East 52nd Street, New York. N.Y. 10022
Tel. : (1 212) 754-2536-8, 754-1770
Fax : (1 212) 754-1907